

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI VIII. VASÁRNAP

És

FÜGGELÉK Pünkösöd utáni I-VIII. VASÁRNAPOKHOZ

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

60. kötet

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI VIII. VASÁRNAP

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó	7
A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek	7
a) al csoport: A remény erénye	7
1. beszéd: Mi a remény?	7
2. beszéd: De hogyan lesz bennünk élő valósággá a remény?	8
3. beszéd: Mi a remény tárgya?	9
4. beszéd: A remény szüksége	10
5. beszéd: A remény alanya	10
6. beszéd: Hogyan kapjuk meg a remény kegyelmét?	10
7. beszéd: Hogyan veszthetjük el a reményt?	11
8. beszéd: A remény biztos	12
9. beszéd: Remény és istenfélelem	12
10. beszéd: A remény helye az isteni erények sorrendjében	12
11. beszéd: A remény helye a Mester tanításában	13
12. beszéd: A remény mint az ember egész életét alakító kegyelem	13
b) al csoport: A remény elleni bűnök	14
1. beszéd: Mivel vétkezhetünk a remény ellen?	14
2. beszéd: A kétségbeesés	14
3. beszéd: A vakmerő bizakodás	15
4. beszéd: De a bűnbocsánat reménye	15
5. beszéd: Az örök kapuk közelítésének szent perci idején	15
Függelék: Az arató ünnepek egyházi ünneplése	16
Első sor: A termelés kérdéséről	16
a) Kinek eredménye?	16
b) Amit termel az édes anyaföld és az Isten áldotta munkás	16
c) Hogyan termel az áldozatos földi ember?	16
d) Mivel termelünk?	16
e) Hol termelünk?	16
f) Miért termelünk?	17
g) Kitől a termelés lehetősége?	17
1. beszéd: A pogánynak a földi istennőjétől	17
2. beszéd: Emberi erőfeszítésből	17
3. beszéd: Isten mindennek adakozója	17
h) A termelés értéke	17
1. beszéd: Földi életerőnk feltétele	17
2. beszéd: Állandó gondoskodás	17
3. beszéd: A „föld kenyere” többet is ad	17
i) Milyen mozzanatokkal és mikor dolgozik a termelő munka?	17
1. beszéd: A munka folyamata	18
2. beszéd: A munka ideje	18
Második sor: A „ hálaadás ” gondolatáról	18
a) Miért kell hálát adni?	18
b) Kinek kell hálát adnunk?	18
c) Népszokások is sorra jöhetnek	18
B/ rész – / csoportja: a „kis liturgia” szövegeire épített beszédek	18
1. (Introitus) beszéd: Légy az én Vezérem!	18
2. (Introitus) beszéd: És hallgass meg engem!	19
1. (Oratio) beszéd: Lélekkincseink gyarapítója és táplálója	19
1. (Graduale) beszéd: Menedékem vagy, Uram!	20
2. (Graduale) beszéd: Bizalmam Benned pihen, Uram!	20
1. (Offertorium) beszéd: Utadat tapossa a lábam	21
2. (Offertorium) beszéd: Célbafut reménykedő lelke	21
1. (Secreta) beszéd: Reményünk eredménye	22

1. (Communio) beszéd: Dicsőítve szól lelkem az Úr hajlékában	22
2. (Communio) beszéd: Zsoltárt zengek szent otthonában	22
1. (Postcommunio) beszéd: Mit vegyünk áldozatunkból?	23
B/ rész – b/ csoportja: napi Evangéliumhoz fűzött beszédek	23
Különálló beszédek	24
a) alcsoport: A példabeszédet magyarázó beszédek	24
1. beszéd: A hamis sáfár	24
2. beszéd: Az örök hazavágyók	25
3. beszéd: A hamisság iskolája	25
4. beszéd: „Adj számot sáfárságodról”	26
5. beszéd: A tékozló sáfár tükörképe	27
6. beszéd: Az életkincsek tékozlása	27
7. beszéd: Szemszögek	28
8. beszéd: Miért a sáfarkodási parancs?	28
9. beszéd: A felelősség	28
10. beszéd: Az otthon	29
11. beszéd: Az igazi gazdag	30
b) alcsoport: A szolgálat valóságáról és minőségéről	30
1. beszéd: Mi végre vagyunk a világon?	30
2. beszéd: Kinek küldöttjei vagyunk a földön?	31
3. beszéd: Kit szolgálunk a földön és az égben?	31
1. beszéd: Az igazság mérlegén álló	32
2. beszéd: Hűségesen kiteljesülő	32
c) alcsoport: Kiktől tanulhatunk?	33
1. beszéd: A jó emberektől	33
2. beszéd: A gonoszoktól	34
3. beszéd: Mindenki tanítónk	34
Gyakorlati rész	35
1. beszéd: A családi fészektől	35
2. beszéd: Az iskolától	35
3. beszéd: A társadalomtól	36
1. beszéd: A számot vetni akaró gazda	36
2. beszéd: Nyugvóhely keresés	36
3. beszéd: A sáfarkodó életzarándok	37
4. beszéd: A földi barátok szerzése	37
5. beszéd: A föld kincsei – az otthon előkészítésének eszközei	37
6. beszéd: Az égi otthon kapuja felé	37
7. beszéd: És a módszert is kövessük	37
8. beszéd: Az örök hajlék lakója	37
d) alcsoport: Diákbeszédek	38
1. beszéd: A lépcső építők	38
2. beszéd: A mindig gazdagodóbb ember	38
Beszédláncok	39
I. beszédlánc címe: „Minden az Úré”	39
1. beszéd: Minden – az Úr kertje	39
2. beszéd: Minden ember – a kert munkása	39
3. beszéd: Minden ember – a kert élő virága	39
4. beszéd: Minden ember – a kert ékesítő pompázója	39
II. beszédlánc címe: Mik a Szentlélek legdrágább kincsei?	39
III. beszédlánc címe: „Életkincseket szóró az Isten”	40
1. beszéd: Hogyan indít az életbe az Isten?	40
2. beszéd: Kincsestarisznyánk tartalma	40
3. beszéd: Az úton is gazdagító Teremtő	40
4. beszéd: A fogyatkozásban is mellettünk álló	40
5. beszéd: Állandóan restitúciós a kegyelme	40
IV. beszédlánc címe: Az Isten ajándékainak hordozója az ember	40
1. beszéd: Mindenünk ajándék	40

2. beszéd: Mindenünk készség.....	40
3. beszéd: Mindenünk őrizendő kincs.....	40
4. beszéd: Mindenünk kamatoztatandó tőke.....	40
V. beszédlánc címe: „Életkincsek sáfárai vagyunk”.....	41
1. beszéd: Örök vagyunk?.....	41
2. beszéd: Értékesítőknak küldöttünk!.....	41
3. beszéd: De Isten terve szerint!.....	41
4. beszéd: Sohasem tékozolva vagy csalással értékesítve!.....	41
5. beszéd: Igazságos Isten adta, szolgálatos ember kamatoztassa!.....	41
VI. beszédlánc címe: A sáfárkodás mikéntje.....	41
1. beszéd: Munkával fordulok a nagy világ felé.....	41
2. beszéd: Munkával merítek belőle.....	41
3. beszéd: Munkával kamatoztatok.....	41
4. beszéd: Munkával gazdagodom.....	41
VII. beszédlánc címe: A sáfárkodás lemérése.....	41
1. beszéd: Hű sáfár – a kamatoztató.....	42
2. beszéd: Hűtlen – a zsákmányoló.....	42
3. beszéd: Hű sáfár – a másnak szerző.....	42
4. beszéd: A hűtlen sáfár – a csak magának gyűjtő.....	42
VIII. beszédlánc címe: Sáfárkodásunk számvetése.....	42
1. beszéd: Quid fecisti?.....	42
2. beszéd: A teremtett munka eredmény-képei.....	42
3. beszéd: Az Úr igazi Bíró.....	42
4. beszéd: Tetteid az ítélet alapjai.....	42
5. beszéd: Még az örök életre is kihat az ítélet.....	42
IX. beszédlánc címe: Otthont keresők vagyunk.....	42
1. beszéd: Családi otthonunk.....	42
2. beszéd: A tékozlás után is hazavágyunk.....	43
3. beszéd: Minden eszközt erre használunk.....	43
4. beszéd: De az „örök otthon” is ősi igényünk.....	43
5. beszéd: Mit tegyünk, hogy odaérjünk?.....	43
X. beszédlánc címe: Az otthon vágya.....	43
1. beszéd: Számkivetettjei a paradicsomnak.....	43
2. beszéd: De vágyakozói az Isten adta otthonnak.....	43
3. beszéd: Még a gonosz sáfár is otthont keres.....	43
4. beszéd: A jó sáfár örök otthont talál.....	43
XI. beszédlánc címe: A földiek és égiek.....	43
1. beszéd: Egyik a másik szolgája.....	43
2. beszéd: A föld árán szerzendő.....	43
3. beszéd: A föld okosai gonosz ul szerzik a földit.....	43
4. beszéd: Az ég nemzedéke a földiek árán szerzi az égit.....	44
B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckéhez fűződő beszédek.....	44
Különálló beszédek.....	44
1. beszéd: A megfeszített régi ember.....	44
2. beszéd: A Krisztusban halottak.....	45
3. beszéd: A győzelmes Mester.....	45
5. beszéd: És éljetelek életet Krisztusban.....	46
6. beszéd: A bűn rabszolgái.....	46
7. beszéd: Halál és élet.....	46
8. beszéd: A legszebb tanítás.....	46
9. beszéd: Mindig Krisztussal.....	47
10. beszéd: Krisztussal örök kapcsolatban élők.....	47
11. beszéd: Krisztus és az ember.....	47
12. beszéd: A halálnak életet adó ereje.....	48
13. beszéd: A keresztség szentsége.....	48
14. beszéd: Krisztus keresztségének csodahatása.....	49
15. beszéd: Az Úr halála – a keresztyén ember élete.....	49

16. beszéd: A múlt diadalmas temetése	50
17. beszéd: A bűnök kiölése	50
18. beszéd: Urunk feltámadása – lélek feltámadása	51
19. beszéd: A Kereszt követése	51
20. beszéd: Az „új élet” útja	52
Beszédláncok	52
I. beszédlánc címe: Urunk-e a halál?.....	52
1. beszéd: Első felelet: látszólag igen	52
2. beszéd: Második felelet: valójában nem!	52
3. beszéd: A halál szekerének utasai vagyunk	53
4. beszéd: Az örök élet kapujánál kopogtatók vagyunk.....	53
5. beszéd: Így tehát életszolga a halál.....	53
II. beszédlánc címe: A Krisztusban megkeresztelt ember	53
1. beszéd: Mindeneket ehhez a forráshoz hív a Mester	53
2. beszéd: Mindenki Krisztus halálában támad fel	53
3. beszéd: Krisztus az örök kapuk feltárója.....	54
4. beszéd: Már a földön isteni lehet az életünk	54
5. beszéd: Föltámasztja a lelkiek igényét	54
III. beszédlánc címe: A megfeszített régi ember	54
1. beszéd: A bűnös ember.....	54
2. beszéd: A bűnös ember halála.....	54
3. beszéd: Az isteni ember megszületése	54
4. beszéd: Az isteni ember élete.....	54
5. beszéd: Az isteni ember felmagasztosulása	55
FÜGGELÉK Pünkösd utáni I-VIII. VASÁRNAPOKHOZ	55
Előszó	55
Első csoport: A kinyilatkoztatás lehetősége	55
I. sorozat: Hangzó irányítás.....	55
1. beszéd: Az Isten hatalma	55
2. beszéd: Az ember értelmi felismerése.....	55
3. beszéd: Az „isteni szó” jelei.....	55
4. beszéd: Az „isteni szó” csengése	55
5. beszéd: Az „isteni szó” ismertető jelei.....	55
6. beszéd: Az „isteni szó” égi tartalma.....	56
7. beszéd: Az „isteni szó” nyomán bontakozó élet.....	56
8. beszéd: Az „isteni szó” diadala	56
II. sorozat: Szólt-e az Isten?	56
1. beszéd: Természet szava.....	56
2. beszéd: Lelkiismeret szava.....	56
3. beszéd: Próféták szavai is.....	56
4. beszéd: Krisztus szava	56
5. beszéd: Egyház szava.....	56
6. beszéd: Igazak-e ezek?.....	56
7. beszéd: Elmélet és élet	56
8. beszéd: Emberek életét szorgalmazza az Úr.....	56
III. sorozat: Az Írások szava	57
1. beszéd: A „választott nép” írásai.....	57
2. beszéd: Az Újszövetség írásai.....	57
3. beszéd: Az Írások belső értéke	57
4. beszéd: Az Írások külső érvei	57
5. beszéd: Az Írások a Szentlélek sugallatai	57
6. beszéd: A feltámadt Írások.....	57
7. beszéd: Az Isten gondviselő keze	57
8. beszéd: Az emberiség lelkébe írt isteni iratok.....	57
IV. sorozat: Az Írások magyarázata	57
1. beszéd: Az Írás életet boldogító	57
2. beszéd: Tárgyi valóságot közöl az Isten	57

3. beszéd: Értse szavát az ember.....	57
4. beszéd: Hivatalos magyarázó az Isten küldötte Egyház.....	57
5. beszéd: Az Egyház küldötte Követ.....	58
6. beszéd: Az ember csak elfogadó.....	58
7. beszéd: Az Írás az Istent megszólaltató.....	58
8. beszéd: Az Írás az egyes ember életét is irányító.....	58
V. sorozat: Betű és lélek.....	58
1. beszéd: A lelket lehelő próféták.....	58
2. beszéd: A betűt magyarázó farizeusok.....	58
3. beszéd: A lelket követelő Mester.....	58
4. beszéd: A Szentlélek szavát igénylő ember.....	58
5. beszéd: A Isten Lelkéből élő ember.....	58
6. beszéd: Élő tanító az Egyház.....	58
7. beszéd: Életet rögzített az Írás.....	59
8. beszéd: Örök boldogságot biztosít az életté tett Írás.....	59
VI. sorozat: Az Írást szeretők élete.....	59
1. beszéd: A szent szövegek – jelmondatok.....	59
2. beszéd: A szent szövegek beszédes irányítók.....	59
3. beszéd: A szent szövegek értelmet világítanak.....	59
4. beszéd: A szent szövegek akaratot indítanak.....	59
5. beszéd: A szent szövegek Isten szavait csendítik.....	59
6. beszéd: A szent szövegek életet lehelnek.....	59
7. beszéd: A szent szövegek örök életet táplálnak.....	60
8. beszéd: A szent szövegek embere magát írja az élet könyvébe.....	60
Második csoport: A szent hagyomány.....	60
I. sorozat: Isten és Egyháza tana.....	60
1. beszéd: Mi volt Krisztus kinyilatkoztatása?.....	60
2. beszéd: Milyen módon gondoskodott a kinyilatkoztatás továbbításáról?.....	60
3. beszéd: Mit értünk szent hagyománynak?.....	60
4. beszéd: Mi tehát a hit forrása?.....	60
5. beszéd: A szent hagyomány „hibás” lemérése.....	60
6. beszéd: Kicsoda tehát a hagyomány élő őrzője?.....	60
7. beszéd: Hogyan teljesíti Mesterünk parancsát az Egyház?.....	60
8. beszéd: És a hívek lelkét hogyan érinti a „szent hagyomány”?.....	60
II. sorozat: A Szentlélek működése az Egyházban.....	61
1. beszéd: Kicsoda az Egyház?.....	61
2. beszéd: „Vegyétek a Szentlelket”.....	61
3. beszéd: A tanítás hivatása.....	61
4. beszéd: Áldozatbemutató szolgálja.....	61
5. beszéd: Isten kegyelmének közvetítője.....	61
6. beszéd: A „jó Pásztor” helyettese.....	61
7. beszéd: Az örök kapu feltárója.....	61
8. beszéd: Az Istenhez érő lelkek őrangyala.....	61
III. sorozat: A Szentlélek működése az egyes embereken.....	61
1. beszéd: A Szentlélek ajándékai.....	61
2. beszéd: A bölcsesség Lelke.....	62
3. beszéd: Az értelem Lelke.....	62
4. beszéd: A tudás Lelke.....	62
5. beszéd: A tanács Lelke.....	62
6. beszéd: A kegyesség Lelke.....	62
7. beszéd: Az erősség Lelke.....	62
8. beszéd: Az Úr félelmének Lelke.....	62

Előszó

Minek nevezhetnők a mai vasárnapot? A „**kegyes Úr**” **vasárnapjának**. Figyeljük csak meg az egész liturgiai szöveget. Az Introitus-tól a Communio-ig ez a gondolat cseng: kegyes hozzánk az Isten meghallgatásban (Introitus), a kegyelmek adományozásában (Oratio), a szárny alá vétel kegyével (Graduale), az alázkodó felemelésével (Evangélium), a bizalom ajándékainak árasztásával (Communio), isteni áldozata és szentségei adományozásával. – Olyan beszédekkel kellene készíteni, amelyekből ez a liturgikusan kiemelendő igazság, és bizalmat öntenének a gyenge lelkekbe... Azt ugyanis megfigyelhetjük, hogy híveink lelke szomjúhozza azokat az igazságokat, amelyek az élet bizonytalanságai és omlásai láttára biztos megnyugvást nyújtanak Istenatyánk felé forduló lelkének. A küzdő embert sok csalódás éri az anyagiak és az embertestvérek részéről. – Nagyon természetes, hogy ez a nagy hitigazság igen sok helyütt jelentkezik az Egyház liturgiájában, és ezért több helyen találunk **gondviselésre** vonatkozó beszédvázlatokat. De mindenütt az ott hangzó isteni ígére építkezünk; valóban tehát nem ismételtünk, hanem ugyanazt az igazságot más és más alakban és nézőpontból kínáljuk híveinknek. Ne feledjük, az új oldalról való megvilágítás erősíti az igazság fényét és így biztatóbbá teszi a hívek lelkének. – De ha a mai vasárnapot tovább vizsgálunk, akkor az Egyház liturgiáján keresztül adott tanítást ebbe a mondatba szintén foglalhatnók: bizvást reménykedhetsz Istenben ember! Így tehát ezt a vasárnapot a „**remény vasárnapjának**” is lehetne elneveznünk. Ezt a fogalmazást azért tartom helyesnek, mert ha kielemezem ennek az ünnepnek szinte jelszószerű tartalmát, akkor minden beszédemben megcsendíthetem ezt az alaphangot és így életszerűen kapcsolom hallgatóim lelkét az Egyház szerető lelkébe. – Beosztásunk itt is a régi megszokott. **A/ részben** az ünnep jellegét érintő általános tételeket magyarázzuk. Jelen esetben tehát a kegyes Isten és az emberi remény gondolatköreit fejtegetjük. **B/ részben** az „írott liturgia” szövegeit értelmezzük: – **a/ csoportban** a „kis liturgia” szövegeit, **b/ csoportban** a napi Evangélium tanítását és **c/ csoportban** a Szentlecke szövegeit tárgyaljuk részletező gondolatainkkal. – Beszédvázlatainkban azután arra is törekszünk, hogy különálló beszédvázlatokat és egybefonó beszédlánc-vázlatokat is közöljünk. – Lássuk most ezeket egyenként.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek

A két megjelölt főgondolat közül ebben az első, általános részben a **remény kérdéssel** foglalkozunk. Mégpedig arra fogunk törekedni, hogy a remény isteni erényét rendszeres összefoglalásban ismertessük. Természetesen mindig az ígértéti szempontok figyelembevételével. – A remény isteni erénye ilyen tudományos rendszerbe foglalható: a **remény lényege, értéke és hasznosítása** (ez fő és egybefoglaló címként is szerepelhetne). – Most azután egy-egy **különálló, de egybecsendülő beszéd-sor** következik két részre törve: előbb a remény erényéről, majd a remény elleni bűnökről szólnak.

a) alcsoport: A remény erénye

1. beszéd: Mi a remény?

(Erkölcsi beszéd: A remény értelme)

Bev.: A mai szent liturgia egész szövegéből az az isteni ige csendül: „Hajtsd hozzám füledet, siess, szabadíts meg. Légy oltalmazó Istenem és menedékhelyem, hogy megszabadíts engem” /Zsolt. 30,3/. – Ez a fenséges áhítozás azt tartalmazza: tárulj elém, égi Atyám, hogy Feléd törve az **odaérkezés kegyét vehesse** az én **reménykedő lelkem!** – Lám! Az igazán áhítozó lélek ezzel a reménnyel néz az egek felé, és épp ezért nem lesz értéktelen, hogy a mai vasárnapon az **Isten adta remény értékéről** szóljunk; hogy ennek kegyelmét áhítozva értékelje és kamatoztassa Isten áldotta lelketek. – A reményt a hittudomány természetfeletti és a belénk öntött erények másodikának tanítja. Hit, remény és szeretet az Isten természetfeletti adománya, amely az isteni élet kialakítására vezet. Röviden: a remény tehát az Isten külön természetfeletti adománya, amely az elérendő isteni javak várományosává avat bennünket. Valójában: az örök élet elérésével biztat.

1. A remény tehát a vágyó tehetség erénye. – Ez az első megállapításunk.

a) A remény eredetben: Istentől származik. Egek adják ajándéku, hogy vele gazdagodva derűs és igen nagyot váró legyen a lélek. Ez pedig annyit jelent, hogy az Isten természetfeletti ajándékával van dolgunk, amelynek hivatása, hogy a legnagyobbat, a jövőd élet boldogságának áhítozását és megszerzési lehetőségét adja az embernek. Mert valóban csodálatos adomány a remény. Életkötöt oszlat és életjövövel kecsegtet. Ez a kincs arra hangol, hogy különösen az **örök élet örömei** után törtessünk és ennek elérkezésére készülödjünk. Mégpedig azzal a bizonyossággal, amely az Isten ígérének jegye: „Ha azután elmentem és elkészítettem a helyet, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok” (Jn 14,3).

b) A remény **tárgya**: az elérendő isteni jó. „Ha tehát reméljük, amit nem látunk, akkor várjunk csak türelemmel. Gyöngeségünkben segítségünkre van a Lélek is, mert nem tudjuk, hogyan imádkozunk helyesen. A Lélek azonban maga könyörög helyettünk szavakba nem foglalható sóhajtásokkal” (Róm. 8,25-26).

c) Ámde a remény **belső lendítöje**: az akarati odahajlás. Mégpedig olyan értelmezéssel, hogy Isten nemcsak **tárgyilag** adja, hanem személyes és **alanyi** eszközül kínálja. Jól jegyezd meg: ha a remény az Istennek **személyhez szóló** adománya, akkor szükséges, hogy készséggel fogadja és tevékenyen vele dolgozzék az emberi akarati!

2. Épp ezért a reményt kapó és vele dolgozni akaró ember a reménynek életté teremtöje.

Van ebben földi életet szolgáló és van benne örök életet alakító megfeszülés.

a) A **földön** is erőfeszítésre biztat... Az apostol szaván át is: „Urunk Jézus Krisztus maga, és Isten, a mi Atyánk, aki szeretett minket, s kegyelmével örök vigasztalást és jó reménységet ajándékozott nekünk, vigasztalja meg szívetekeket, s erősítse meg szóban és tettben minden jóra” (2Tessz. 2,16-17).

b) De a továbbiakban azt is meg kell állapítanunk: valójában a megigazulás ténye adja az örök életet, de ebben a **lelki átalakulásban** alapvető és együtt dolgozó szerepet talál a remény. A Mester kegyelme a megigazulás eszköze, a Mesterhez való tapadás és lélekszeretet érvénye és a Mesterhez való imádság az Ő erejének vétele. Hívd csak sokszor segítségül Jézus szent nevét, és felébred benned az örök remény, amelyet így ígér a Mester: „Bármit kértek majd nevemben az Atyától, megadja nektek” (Jn 16,23). Ez pedig elsősorban a lelkiekre vonatkozik, halljuk is az intelmet: „csak egy a szükséges” (Lk 10,42).

c) Ha tehát Krisztusba veted reményedet, akkor biztos lesz utad elérése, az **örök életed**. – Isten szava biztatóan cseng, és így az emberi lélek odatapad az Isten ígéréthez. „...a szenvedésből türelem sarjad, a türelemből kipróbált erény, a kipróbált erényből meg remény. A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,3-5). – Mindezt hitünk átlátja és elfogadja, következöleg reményünk biztosan várhatja az eredményt. – Ha pedig tárgyilag keressünk, hogy mire terjeszkedik ki ez a remény, akkor a felelet így szólna: **az örök élet a remélt élet-ajándék**. Azért olvassuk az Írásban: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” /Jn 6,54/.

Bef.: Ismételjük meg az emberi lélek ismétlődő kérdéseit. Mi valójában a remény? Tárgyilag az is Isten dicsérete, alanyilag pedig ez az emberi **boldogság teljessége**. Vele elérjük azt, ami után vágyakozunk... További kérdés: itt a földön mit ad számunkra a remény? Talán tagadó válasszal kezdve az volna a felelet: letört szárnyú madárrá lesz a reményvesztett ember. De igenlő felelettel folytatva: a remény örök perspektívát nyit és az **Istenen épülő optimizmust** ébreszti fel az ember lelkében. Az optimizmus pedig **derűt, lendületet, megfeszülést** termel. Ezzel a reménnyel tehát előre tör az ember, és diadalmas lesz a lélek! Életet fokoz a földön és örök életet biztosít Isten dicsőséges országában.

*

Ez a beszéd ráépíthető volna a következö gondolatokra:

a) Az „Ember tragédiája”-nak záró tételére: „Ember küzdj és bízva bízzál!”...

b) Továbbá: Stevenson versére: a pesszimista a rózsát is hitványnak látja, mert túske van rajta; az optimista pedig a tuskét is Isten csodájának látja, mert pompázó szirmokat véd...

*

2. beszéd: De hogyan lesz bennünk élő valósággá a remény?

(Dogmatikus beszéd: A remény születése)

Bev.: A remény Isten adománya, a természetfeletti élet szolgáló leánya. – De kérdéssé tehető: hogyan lesz gyakorlatban életté ez az isteni ajándék?

1. Krisztus érdemeiből merítünk.

Ez annyit jelent: mindent Krisztustól kapunk. Jól mondja Szt. Péter apostol: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). Ez a megváltás lényege.

a) Reméljük újjászületésünk csodáját. „Bizony, bizony mondom nektek: Aki nem születik újra vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). „Mindaz, aki e vízből iszik, megszomjazik ismét. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,13).

b) Reméljük az örök élet kincsét. Ezzel biztat a Mester mondván: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

2. A szentek imáiban és érdemeiben reménykedünk.

a) Ennek a reménykedésnek alapja a személyes kapcsolat. Az emberek testvérszemélyek. Egymást ismerik, egymáshoz fűződnek. Sőt a kapcsolat olyan, hogy ennek szeretetáramlásában bizakodunk. A szentek és üdvözültek lélekrokonaink; tehát velünk együttérző életsegítőink.

b) De végül itt is Krisztus érdemeire támaszkodunk, mert ők is Tőle vettek és számunkra Tőle erednek. Sohasem szabad elhajolnunk attól az igazságtól: minden kegyelem Krisztustól. Még a Szűzanya ereje is Isteni Fiának érdemeiből ered.

3. Végezetül saját természetfeletti kegyelem állapotában végzett cselekedeteinkre gondolunk.

Ez annyit jelent: ex congruo várjuk az Isten adományát.

a) Bármennyire is törünk Isten felé, mégsem igényelhetjük jogos követeléssel (ex condigno) az Istent.

b) De a szeretet áhítozása útján – szeretetben várhatjuk az eget Urát.

Bef.: Végül mindez annyit jelent: a személyes szeretet örök áramköre éltette az emberben a reményt.

3. beszéd: Mi a remény tárgya?

(Erkölcsi beszéd: Mi a remény tárgyi tartalma?)

Bev.: Az ember szeme előtt vibrálva játszadozik az anyagi világ, de magasba feszülő tekintete súrolja az eget boltozatát. – Kérdésem marad: mi valójában a kereső és vágyakozó ember áhítozásának tárgya a természetfeletti élet területén?

1. Elsődleges – a bíráló Isten.

Azt is mondhatnám: mindenekfeletti és egyetlen. Mégpedig azért, mert benne mindent bír az ember. Ennek formai kifejezését így adja az Írás: az örök életben bírom teljesen az Istent. A földön is ismerhetem, boldogítóan észlelhetem, de olvasd csak a következő szövegeket: „Általa, a hit segítségével utunk nyílt a kegyelemhez, amelyben élünk és dicsekszünk is Isten (fiai) dicsőségének reménységével” (Róm. 5,2). „Szeretteim, most Isten fiai vagyunk, de hogy mik leszünk, az még nem nyilvánvaló. Tudjuk azonban, hogy megjelenésekor hasonlók leszünk hozzá, mert látni fogjuk őt úgy, amint van” (1Jn. 3,2). – Súlyos a tény: viszont az **emberiség bűnbeesési állapota a halált és nem az örök életet hordozza**. Mégis a Megváltó élete és kegye az örök életet és annak elérési eszközeit adja.

2. Örök életet nyerünk életküzdelseink jutalmazására.

a) A Mester ezt ígéri: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

b) Az apostol is ezt mondja: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíróról, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7).

3. Eszközöket kapunk az örök élet elnyerésére.

De a cél mellett mellénk állnak az eszközök is.

a) A tanító és nevelő Egyház szolgálata.

b) A szentségek, az áldozat isteni kegyelmi forrása. Az ember kutató és vágyakozó lelke is csak ebben az áhítozásban és valósulásban tud megnyugodni és így boldog lesz az emberi lélek.

Bef.: Keressük az eget, mert így mindkét célt eléri a lélek. A földiek eszköz-jellegűek, ezek megadatnak. Az örök értékeket keresd, hallgatva az Úr szavára: „Ti keressétek elsősorban Isten országát és

annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,33).

4. beszéd: A remény szüksége

(Dogmatikus beszéd: A remény szükségszerűség)

Bev.: Siránkozó és jajveszékélő Marius-ok újjáépíthetik-e Karthágó romjait?... Remény, remény, remény – legyen a jelszó. – Mihez kell tehát a remény?

1. A megigazuláshoz föltétlenül.

A Mester szavai szerint a bizakodó remény kell mindenkinek. – De hogyan kell ezt birtokolnunk?

a) Készségben (habitus!). – Mint a kisdedek... Nem ugyan személyesen, hanem a családon át a Mesterhez kapcsolódás lélekszálain keresztül. A kisded ugyanis a keresztség szentségében veszi a remény isteni ajándékát, mert ezek a belénk öntött erények megszentelődésének kísérői.

b) Kifejezetten (elicitus!) a felnőttekben. Isteni csengő szavak utalnak erre és ezek csak a felnőtteknek szólnak: „Isten ugyanis halhatatlannak teremtette az embert, és saját hasonlósága képére alkotta” (Bölcs. 2,23). „...csak bizalommal kérjen és csöppet se kételkedjék. Aki ugyanis kételkedik, hasonlít a tenger hullámához, melyet fölver a szél és idestova hány” (Jak. 1,6). – Mindez pedig azért van így, mert a megszentelt lélek reményével fordulhat a megszentelő Isten felé.

2. Az isteni élethez állandó ösztökél.

A mi lelkünk előtt áll, mint elérendő isteni adomány (örök élet). Annak biztatóan csillanó képe életünk ösztökéje. Olvasd csak az Írás szövegeit. „Nappal kegyességét küldi nekem az Úr, s éjjel neki szól énekem, imádkozom éltet Istenéhez” (Zsolt. 41,9). „Bízzál Istenben, ő majd gondodat viseli; remélj benne, akkor egyenes úton járhatsz, maradj félelmében, és öregedjél meg benne!” (Sir. 2,6). „Hallottunk Krisztus Jézusba vetett hitetokról és arról a szeretetről, mely valamennyi szent iránt eltölt titeket, azért a reményért, amely készen vár a mennyben. Erről hallottatok az evangélium igaz tanítása során, amely hozzátok is eljutott. Amint az egész világon, nálatok is gyümölcsözik és gyarapszik, amióta meghallgattatok és valóban megismertétek Isten kegyelmét” (Kol. 1,4-6). „Mindaz, akit ez a reménység tölt el iránta, megszenteli magát, amint ő is szent” (1Jn. 3,3). – Jól meg kell jegyeznünk, hogy az örök élet elnyerésének parancsal állandó ösztökéje a reménynek, bizakodásnak bírása.

Bef.: A siránkozó Marius-féle lelkiület kiirtandó és a bizakodó ember reménye felébresztendő. Bízunk az örök élet tavaszában!

5. beszéd: A remény alanya

(Erkölcsei beszéd: A remény otthona)

Bev.: Az értelmünk a javak észlelője, az akarat a javak birtokba vevője. – De hol székel a remény, amellyel a vágyott kincseket várjuk?

1. Tudományos megállapítással az akaratban.

Az akarat a vágyó tehetség. Ebben lakik a remény.

a) A remény tárgya is a jó. A jó pedig az akarat indítója.

b) Az akarat területén megy végbe a jó birtokbavétele. A jó képét az értelem állítja elénk, de a jó megragadása az akarat feladata.

2. Gyakorlati értelmezéssel az életzarándok bizakodásában.

a) Valóságban a bizakodó ember lelke a remény hordozója. Az Istenben hívő hisz, a hívő remél és így ő hordozza a remény erényét.

b) A dalos és lendületes ember szentélye a remény temploma. A lélek szellemisége teszi lehetővé a remény birtoklását. De a derűs, diadalmas környezetben készséges lélek árulja el, hogy a szentélyében otthont talált a remény ereje. Ilyen ember vígan zengi: „Uram, tebenned remélek, soha meg ne szégyenüljek, igazságodban szabadíts meg engem” (Zsolt. 30,2).

Bef.: Szinte szertecseng a nagy világban ez az isteni szó: „Örvendjétek az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjétek!” (Fil. 4,4).

6. beszéd: Hogyan kapjuk meg a remény kegyelmét?

Bev.: Belénk öntött erények: a hit, a remény és a szeretet. Az Isten fénye megvilágít és így hiszünk, a remény a bírándó jó képével kecsgett, és a jó elérézését várjuk. – Mi módon ömlik lelkünkbe

a remény?

1. A megszentelő kegyelem velejárója.

Isten természetfeletti ajándékai a megszentelő kegyelem és a belénk öntött erények együttese.

a) A természetfeletti kegyelem az alap, ez a lelki újjászületés. „Bizony, bizony mondom nektek, ha valaki újra nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Ennek pedig gyökérzete: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Baránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – Mindez pedig az isteni életlehetőséget biztosítja.

b) Isteni erény már a természetfeletti életet segítő bőséges ajándék. Az isteni élet valóságát szorgalmazza. Mégpedig hogyan? Hittel tapadunk az Istenhez, reménnyel fordulunk Atyánkhoz és szeretettel kapcsolódunk – tevékenyen! – Istenünkhöz.

2. Így a megigazulás égi kísérete és díszje.

Amint az előzőkben is érintettük, az emberi élet Mesterünk szerint újjászületésre kötelezett. Ennek kísérete a remény erénye is.

a) Ajándéka az Istennek, mert ennek erejével tudjuk várni és biztosan várni az Úr minden kegyelmét. „Mivel tehát ilyen a reményünk, teljes nyíltsággal szólunk” (2Kor. 3,12).

b) De lélektökéletesítés eszköze az embernek. Jól mondja az apostol: „Mindaz, akit ez a reménység tölt el iránta, megszenteli magát, amint ő is szent” (1Jn. 3,3). Virága a bontakozó életnek. „Áldott legyen az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki nagy irgalmasságával, Jézus Krisztus halottaiból való föltámadása által reménységre szült újjá minket” (1Pét. 1,3). Biztos célt ígérő belső ereje az ember tevékenységének. „Velük akarta közölni Isten, micsoda fönséges gazdagságot rejt a pogányok számára ez a titok: Krisztus bennetek a megdicsőülés reménye” (Kol. 1,27). Végül valósággá teremtése a szép és jó jövődönnek. „Általa, a hit segítségével, utunk nyílt a kegyelemhez, amelyben élünk és dicsekszünk is Isten (fiai) dicsőségének reménységével” (Róm. 5,2).

Bef.: Mi tehát a remény erényének útja és értéke? Istentől jövő ajándék, hogy Istenhez kísérjen földi életünkben. Röviden: bizakodó, erőt adó isteni természetfeletti ajándék.

7. beszéd: Hogyan veszthetjük el a reményt?

(Erkölcsi beszéd: A reményt elveszthetjük)

Bev.: Reményünk valóban éltető erőnk. De mi módon lehet reménytörött az ember? Azt is kérdezhetnők, mi módon vesztheti el reményét az ember? – Bár a bűnök sodra pusztító hatalom, mégis a reményt nem minden bűn öli ki a lélekből. – Mi módon ölheti ki a lélekből?

1. Közvetlenül helytelen szélsőségekkel.

a) A reménytelenséggel. Ez az élet fagypontjára esés. „Nem akarjuk testvérek, hogy az elhunytak felől tájékozatlanok legyetek, hogy ne szomorkodjatok, mint a többiek, akiknek nincs reményük” (1Tessz. 4,13). Ez az állapot, amelyben eltompul a lélek. Ez az az állapot, amikor teljesen lekonyul az új rügyből fakadó hajtás. „A gonosz ember halála véget vet a reménynek” (Péld. 11,7). Ez az az állapot, amikor a pesszimizmus éjszakája fekszi meg a lelket. Ilyen lélekből kihal a remény.

b) Vakmerő reménykedéssel. Az előzőnek az ellentéte. Az az állapot, amelyben mindent és vakmerően megtesz az ember. Túlfeszíti az erejét... „Ego possum...” Vakmerően várja az Isten segítségét. Szinte feltétlenül várja az Isten segítségét. Feltétlenül követeli Isten szent jobbját. „Engem meg kell segítenie az Istennek!”... Ilyen lélek elveszti a remény erejét.

2. Közvetve a hitetlenség bűnével.

A remény erényének közvetett temetése is vagyon. Megöletik a remény a hitetlenség útján. Miért?

a) Lerontja az alapot. – Miért tudunk remélni? Azért, mert éltet bennünket a hit. „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1). Aki nem hisz Istenatyában, az nem remélhet az atyai szeretetben.

b) Összedől az épület. Állhat-e így a lélek „kristálypalotája”? Alap nélkül nincs felépítmény. A hitetlen ember csak a földön jár, és így lelkének szárnyacsapása nem érinti az eget. Végül is mivé leszzen? Földnek férge, a földnek sivár tartozéka.

Bef.: Közvetlenül és közvetve. Végül is mindegy. Az eredmény: anyagivá silányuló nyomorgó „sárélet”.

8. beszéd: A remény biztos

(Dogmatikus beszéd: A remény biztos eredményt hoz)

Bev.: Amit embertől várunk, az bizonytalan, de amit Istentől remélünk, az biztos. Az Istentől végül is a lélek örök diadalát várjuk. Ez a kincsek kincse! – Miért csillan lelkünk elé ez a biztató tanítás?

1. Biztos tárgyának isteni volta miatt.

Mi ugyanis a mi életreményünk tárgya?

a) Maga az Isten, azaz az örök boldogság. Ez pedig isteni életterv és így Isten segítségével biztosan elérhető életcél. Jól tudjuk, Isten erőnkhez mért lehetőségeket ad nekünk.

b) Maga az Isten mindenhatósága az indítója. De ki adta ezt nekünk? Emberi természetünk? Ez nem is tűzhet ki természetfelettit. Ez csak veheti és kaphatja. De Isten csak biztos életcél jelölhet ki számunkra. A biztosságot az elérhetőségben értelmezve és az emberi munkát beleszámítva. Így biztos a mi reményünk tárgya.

2. Biztos az alanyak, az embernek célratörése miatt.

De Istenatyánk olyan célt tűz ki, amelyet biztosan kereshet az ember.

a) Minden célkitűzés célbafutást akar. Ez az isteni gondolat. És épp ez magyarázza az ember lelkében jelentkező lendület egyetemességét. Életet igényel az ember, és örök életet ígér az Isten. „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

b) Isten célkitűzése és segítése biztos. Isten célt ad és célba juttatást kínál. Isten segítő kezet nyújt. Ő akarja a célt és így segíti az embert. – Természetesen az ember jóakarátú segítségét is fel kell tételezni. Ezért mondja Szt. Jakab apostol: „Amint a test lélek nélkül holt, úgy a hit is holt tettek nélkül” (Jak. 2,26). Nem elég az Isten, mert kell, hogy személyes erőfeszítést adjon hozzá az ember. Biztos a cél és az isteni segítség, csak dolgozzék Vele az emberi erőfeszítés.

Bef.: Ha megvan az együttműködés (Isten és ember), akkor biztos a célbafutás.

9. beszéd: Remény és istenfélelem

(Erkölcsi beszéd: Remény és istenfélelem)

Bev.: Ha olyan biztos az Isten adta célbafutás, hát akkor miért kell bennünk az Istenfélelem? Mintha követelné az Isten a félelmet. „Az Úr félelme a bölcsesség kezdete” (Zsolt. 110,10). Értelmezük csak az igazi istenfélelem jellegét, hogy megtaláljuk az életet szolgáló értelmét.

1. Ez a félelem nem szolgálai remegés.

Értelmezzük csak a félelem fokait.

a) Nem a büntetés félelme (timor servilis). Ez a meghunyászkodás és belső szolgaságba süllyedés. Ennek gyökérzete csak a büntetéstől való remegés és teljesen hiányzik a lelki meghajlás.

b) Nemcsak a bűnnek, mint a bűn utálata miatti félelem. Ez már nemesebb, mert lelki elesettség az alázkodás alapja. „Az Úr félelme életre vezet” (Péld. 19,23).

c) Hanem az Isten megbántásáért való félelem. Ennek jellegzetes vonása: „Minden istenfélelem bölcsesség, minden bölcsesség Istenfélelem” (Sir. 19,18) (timor filialis). Ez már emberhez méltó és Isten előtt kedvesen fogadott. „Mindazt ugyanis, aki fölmagasztalja magát, megalázzák; aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Lk 14,11).

2. Ez a félelem az isteni szeretet birtoklásáért való gyengéd remegés.

a) A kincsek kincse: az Isten szeretete. Ennek birtoklásáért, biztos tudásáért remeg az ember. Ezért akar szolgálni az Úrnak. „Engedelmeskedjete egymásnak Krisztus iránt való szeretetből” (Ef. 5,21).

b) Ennek elvesztési lehetőségéért remeg a lélek. Sőt dolgozva akarja birtokban tartani.

c) Ennek gondos őrzésében izgul félve a lélek. De ebben a szerető kapcsolat és örök vágyakozások fekszenek. Ezért mondja az Írás: „Szolgáljatok az úrnak rettegve, ujjongjatok előtte remegve” (Zsolt. 2,11).

Bef.: Mit mondunk tehát a félelemről? Olyan remegő és ihletett aggodás, amely a védő, óvó és gondoskodó bölcsességnek kezdete és anyja.

10. beszéd: A remény helye az isteni erények sorrendjében

(Erkölcsi beszéd: A remény sorrendi helye)

Bev.: Az isteni erények sorrendje így szól: hit, remény és szeretet. Hit – a természetfeletti életünk

gyökérzete. „Hit nélkül nem lehet tetszeni (Istennek). Annak ugyanis, aki Istenhez járul, hinnie kell, hogy létezik s hogy megjutalmazza azt, aki őt keresi” (Zsid. 11,6). Remény a természetfeletti életünk olaja. „Boldog az az ember, kinek reménye az Úr neve” (Zsolt. 39,5). A szeretet egész természetfeletti életünk tartalma. „Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13). – Mi tehát a helye az isteni reménynek?

1. A hitből fakadó és éltető erő.

a) Istenben hiszünk. Miért? Mert igazság a szava és szeretet a lényege.

b) Így Istenben remélünk. Miért? Mert hűséges a lelke és atyai a szeretete. Mivel pedig így hiszünk, azért teljes bizvást remélhetünk.

2. Éltetve dolgozik és szeretetre hangoló.

Istennek hiszünk és Istenben remélünk. De életünket hogyan vezethetjük?

a) Az Isten iránti szeretetből.

b) Ez pedig Istenbe vetett reményünk folyománya. Ennek biztossága öröme hangol. „Általa, a hit segítségével, utunk nyílt a kegyelemhez, amelyben élünk és dicsekszünk is Isten (fia) dicsőségének reménységével...” (Róm. 5,2). Sőt igaz: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). Ezt is az apostol mondja: „Töltsön el titeket a reménység Istene a hit teljes örömeivel és békéjével, hogy a reményben a Szentlélek erejéből bővelkedjete” (Róm. 15,13).

Bef.: A helyrajzi helye a második, de tevékenységi ütemező ereje elsőrendű. Végül is a hit és a remény alapvetés, és a szeretet az emberi lélek legdrágább kincse.

11. beszéd: A remény helye a Mester tanításában

(Dogmatikus beszéd: A Mester a reményről)

Bev.: Mesterünk egyik alaptétele: Isten a Szeretet és az ember a szeretet Istenének szemefénye. – Mit remélhet tehát az ember a szeretet Istenétől?

1. Biztos sikert ígér – az Atya szeretete alapján.

A Mester üdvözítő élete és áldozata nem átfutó véletlenek sorozata, hanem a megváltás valóra váltása.

a) Ezen a tanító úton az ember életcélját – az örök életben jelzi. Ennek szolgálata az ő élete.

b) Ezért biztos a sikere. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

c) Tanító munkájában az előkészítő időben az újjászülést ígéri. Olvasd csak: „Bizony, bizony mondom nektek, ha valaki nem születik újra vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

d) Szellemi erőfeszítéseinkben az örök velünk maradási hirdeti. Életjelszava: „Bizony, bizony mondom nektek: Bármit kértek majd nevemben az Atyától, megadja nektek” (Jn 16,23).

2. Biztos életlendületet kölcsönöz.

De az életúton is mindig velünk marad.

a) Nélküle semmi az ember. Vele minden. „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves... Maradjatok énbennem, akkor én is bennetek maradok... Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,1; 4 és 5).

b) Ennek biztató örömét pedig így csendíti meg: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). – Mit hoz mindez: Erőt és lendületet. És így? Életdiadalt!

Bef.: Központi a helye, mert minden cselekvésben érvényt talál a remény lendülete.

12. beszéd: A remény mint az ember egész életét alakító kegyelem

(Pedagógiai beszéd: Mivé lesz a remény?)

Bev.: Az emberi élet belső szentélye olyan élő gyűjtő szelence, amely szent kenetként őrzi a megszentelődés nyomán virágzó égi ajándékokat. – De kérdéssé tehető, milyen lesz a gyakorlati életben a reménnyel telített ember élete?

1. Derűs és lendületes.

Ez annyit jelent, hogy az ember életszolgálatának első és szélesen fogott területét ez a munka foglalja le. Idetartozik a testi, a lelki és a szellemi munka, de csak abban az értelemben, amennyiben az át-

futó és földre korlátozott életre szorítkozik.

a) A remény a jövő eredményeinek valósulásával kecsegtet. Ez azután jelentkezik abban, hogy a vállalt erőfeszítés teljesülésbe megy. De lehet olyan értelmű öröm is, hogy a nem teljesülés más vonalon hoz értékes valósulást.

b) Érthető tehát, hogy könnyed és derűs lehet a valóság jövő örömeiben az ember élete. A munka célbafutása a végzendő erőfeszítés megkönnyítése. A reménykedő ember jól tudja: „Ha nem az Úr építi a házat, építői hiába dolgoznak rajta. Ha nem az Úr őrzi a várost, őre hasztalan virraszt felette” (Zsolt. 126,1).

2. Lelki életét tekintve magasba néző és egek felé szárnyaló.

A földi élet gondjait és áldozatait csak az az ember bírja, aki dalos lélekkel járja az élet útját. Szinte kikívánczolja a számon: ezek a pacsirta emberek. Alapjuk: a reményen épülő optimizmus. – De az ember életsodra a természetfeletti vonalra is kihúzódik. Azért:

a) Az egek boltozatát mindig látni kell. A fizikai látás nyomán az elhatároló zárás a lelki látás szerint számunkra készített és minket váró kapunyitás.

b) Az egek muzsikájának valóságában is mindig bízunk kell. Itt döntő az a hiten alapuló meggyőződés, hogy reményeim isteni ígéreten alapulnak. Az olyan reménnyel telített lélek azután tényleg a derűsen élő, boldogan dolgozó és hazafutó ember örömeinek hordozója.

Bef.: Hárfán muzsikál és dallal az ajkán halad az élet útján. Munkája is ilyen!

*

b) *alcsoport: A remény elleni bűnök*

1. beszéd: Mivel vétkezhetünk a remény ellen?

(Erkölcsei beszéd: Bűnök a remény ellen)

Bev.: Minden erény a középen halad és minden bűn kettős kilengésben jelentkezik. – Hogyan hibázhathatunk a remény ellen?

1. Per defectum.

Ennek történelmi állomásai vannak. Ezek egymásutánja:

a) Kevés a hitünk. Azt is mondhatnók: nem látunk világosan, mégpedig a kegyelmi és természetfeletti síkon. Ezek a lélek-vakok. Így reménytelenek.

b) Gyenge az Istenre hagyatkozásunk. Azt is mondhatnám: kevés a fiúi érzésünk. „Kérjete és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Mt 7,7).

c) Bizonytalankodó a sikerbe vetett bizalmunk. Azt is mondhatnám: természetes bizalmunk is kevés. Ha nem látunk sikert, akkor azonnal feladjuk a harcot.

2. Per excessum.

Ez már a túlzott önbizalom esete.

a) Vakmerően hagyatkozunk önmagunkra. Ez az egyéni erők túlméretezése. „Én minden tudok!” – „Aki tehát azt hiszi, hogy áll, ügyeljen, hogy el ne essék” (1Kor. 10,12).

b) Vagy vakmerően hagyatkozunk Istenre. Ez az isteni segítség vakmerő követelődése. „Isten majd megbocsát”. Valóban tudatos és gonosz játék Istennel és az örök élettel.

Bef.: Mindkettőnek útja az emberi élet elkallódásának ösvénye.

2. beszéd: A kétségbeesés

(Erkölcsei beszéd: A kétségbeesés bűne)

Bev.: Az emberi élet eltemetése a kétségbeesés örvényének feltárulása. Sírgödör ez, amelyből nincsen feltámadás (Júdás). – Hogyan juthat ide az ember?

1. Bizonytalankodásra indul.

Hosszabb az út, és elég lassú a mélyrezuhanás.

a) A test kívánsága ködösíti az Istenben való bizakodást. Mindig az ösztönt akarjuk és így az isteni értékekben bizonytalankodunk.

b) A bűnös élet védelmet keres a bizonytalan jövő területén. Hátha nincs is örök élet?... ítélet?... büntetés? De viszont van élvezet. Mintha reánk is állna az Írás: „Így szól szívében az esztelen: Nincs

Isten!” (Zsolt. 13,1). Inkább akarom a biztosat, mint a bizonytalan jövő életet! – ezt mondja a sátán is!

2. Életéjszakába zuhan az ember.

Lépésről lépésre süllyed az ember. Bűnös vágy, bűnös tett, bűnös szokások...

a) Az ösztönös élet pusztulásba visz. Erkölcsi fertő. Ez az életéjszaka. Ne felejtse el Szt. Jakab szavait: „A kívánság azután, mihelyt megfogant, bűnt szül, a bűn pedig, ha végrehajtják, halált okoz” (Jak. 1,15).

b) De a biztató reménysugár is sötétségbe vész. Mik itt az eredmények? Öngyilkossági merénylet. Összeomlás. Moral insanity. Persze: itt sem arat diadalt azután az ember, mert él és felelősséget hirdet az Isten.

Bef.: Éljen tiszta életet, és reménnyel teljes marad a jövőt illetőleg egész életed!

3. beszéd: A vakmerő bizakodás

(Erkölcsi beszéd: A vakmerő bizakodás bűne)

Bev.: A vakmerő bizakodásról szólva élesen el kell határolni a vakmerő vállalkozást a vakmerő bizakodástól. Az első csak azt jelenti, hogy emberi erőinken túlméretezett – természetes tettekbe ragadtatjuk el magunkat. Az isteni erények másodika, a remény elleni bűn az a vakmerő bizakodás, amely az isteni erőknél túl alapuló dolgokat Isten tervén kívül várja, sőt követeli. – Mi ennek a lényege, sőt bűnös jellege?

1. Lényege: az örök üdvösség és eszközeinek vakmerő várása.

a) „Engem biztosan üdvözít az Isten”. –Az Egyház élő tanítása: senki sem biztos az üdvösségének elérésében. Ez kegyelem!

b) „Nekem biztosan megadja bűneim bocsánatát... Még magam munkája nélkül is!”... – Vigyázat!

2. Jellege: az emberi léleknek Istenatyától való elszakítása!

a) A bűn elszakít és rabláncra fűz. Eleinte nem tudatos. Sőt önvédelmező szóval mondjuk: „csak gyarlók voltunk”... Később: ösztönök rabjaivá leszünk.

b) De azután teljesen eltávolodunk. Itt már sok a tudat. Sőt már több a rosszakarat. Végül feltámadhat az Istengyűlölet. – Ki itt az elszakadó? A bűnös ember. Bár mindig feléje fordul az Isten.

Bef.: Az ellene való harcban segít az alázat, amely hódol az Úr előtt és a szeretet, amely bekapcsolódik az Atya lelkébe.

4. beszéd: De a bűnbocsánat reménye

(Erkölcsi beszéd: A bűnbocsánat reménye)

Bev.: Ha mindig felénk fordul az Isten, akkor reátalálhat a bűnös ember. – Hogyan kínálja magát az Isten?

1. Hívja a bűnöst.

Jézus szava az irányító: „Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket, hogy megtérjenek” (Lk 5,32).

a) A gyengéket erősíti. Kegyelmevel. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef.4,7). Jó embereket szerető hívásával és tanításával.

b) A gonoszokat hívogatja. Követein át. Lelki indításokon át. Esetleges megrázkódtatáson át. Végül lelki élmények feltámasztása útján (elsőáldozás, bérmálás stb.).

2. De igazi forrása léssen – a diadalmas életnek.

a) Ennek alaphangját a próféta csendíti: „Térj vissza Istenhez, a te Istenedhez! Tartsd meg az irgalmat és az igazságot, és remélj mindenkoron Istenedben!” (Oz. 12,6).

b) Belőle fakad a virágba szökkenő szépséges élet gyönyörűsége.

Bef.: Végül is az az igazság, hogy döntő jószágot fakaszt az Isten irgalmába vetett remény.

5. beszéd: Az örök kapuk közelítésének szent percei idején

1. Indítson ez az írási szó:

„Isten hegye kövér hegy, erős hegy és kövér hegy. Mit nézitek irigyen, ti erős hegyek, a hegyet, melyen az Istennek lakni tetszett? Bizony, ott fog lakni az Úr örökké!” (Zsolt. 67,16-17).

2. És bátorítson a prófétai ígélet:

„Én azonban nagy irgalmadban bízva, bemehetek hajlékodbá; Irántad való félelemből leborulhatok szent templomod előtt. Uram, igazságodban te légy vezérem ellenségeim miatt, tedd színed előtt egyenessé utamat” (Zsolt. 5,8-9).

3. Végül döntő reményt nyújtson a jobb lator példája:

„Aztán hozzá fordult: „Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz uralmaddal.” Erre ő így felelt: „Bizony mondom neked: ma velem leszel a paradicsomban” (Lk 23.42-43).

Bef.: Életkezdet (lelkiélet!) és életvég (földi élet!) a remény csendítésének legszentebb ideje. De minél többször, annál jobb!!

*

Függelék: Az arató ünnepek egyházi ünneplése

Első sor: A termelés kérdéséről

a) *Kinek eredménye?*

1. beszéd: **A „föld anyaga” terítéke**
2. beszéd: **Az ember erőfeszítése**
3. beszéd: **Az ég Urának áldása**

b) *Amit termel az édes anyaföld és az Isten áldotta munkás*

1. beszéd: **Bort, búzát, gyümölcsöt**
2. beszéd: **Embernek bőséget**
3. beszéd: **Ember lelkének békességét**

c) *Hogyan termel az áldozatos földi ember?*

1. beszéd: **Dolgozik a karunk**
2. beszéd: **Izzad az arcunk**

Bev.: A verejték értéke.

1. Sarjadoszik a búza.

2. Fejleszti a munka.

Bef.: Arcod verejtékével.

3. beszéd: **Gyarapszik a csűrünk**

Bev.: Szerű és kaptár hivatása (példa: a gyűjtő hangyák...)

1. A tele csűrök dala.

2. Emberi remények muzsikája.

Bef.: Reménykedj!

d) *Mivel termelünk?*

1. beszéd: **Miénk a föld**
2. beszéd: **Miénk a munka**
3. beszéd: **Miénk az Isten áldása**

e) *Hol termelünk?*

1. beszéd: **Föld a szántónk**
2. beszéd: **Életünk a csűrünk**
3. beszéd: **Lelkünk az örök magtárunk**

f) *Miért termelünk?*

1. beszéd: **Munka az Isten parancsa**
2. beszéd: **Erőfeszítés az egyéni élet rugója**
3. beszéd: **Másnak nyújtás a szeretet parancsa**

g) *Kitől a termelés lehetősége?*

1. beszéd: A pogánynak a földi istennőjétől

Bev.: Földi indító...

1. Anyaföld méhe, azért a magvak öle.

2. Anyaföld arca, a termés kínálója.

Bef.: Kereszténynek Isten ad, mert az Ő fia az ember.

2. beszéd: Emberi erőfeszítésből

Bev.: Közmondás: „Ember küzdj és bízva bizzál!” (Madách)

1. Övé a munka küzdelme.

2. De övé a munka gazdag bére.

Bef.: Közmondás: „amint veted ágyad, úgy aluszod álmaid!”

3. beszéd: Isten mindennek adakozója

Bev.: Közmondás: ember tervez, Isten végez...

1. Tőle a világ.

2. Tőle a fejlődő virág.

Bef.: Végül is minden az egekből.

h) *A termelés értéke*

1. beszéd: Földi életerőnk feltétele

Bev.: Emberélet – kifelé irányuló igényeskedése.

1. Kell az eledel.

2. Kell az ital.

Bef.: Ezeket termeli az ember.

2. beszéd: Állandó gondoskodás

Bev.: A tél fogyasztja a magtárt, és az ősztelíti.

1. Bőséges a kenyér.

2. Erőtéljes az élet.

Bef.: Mindig terített az asztal.

3. beszéd: A „föld kenyere” többet is ad

Bev.: A „föld kenyere” az ember igaz öröme.

1. Lélekbékét keres az ember.

2. Lélekbékét kínál a kenyér.

Bef.: Kenyérrel él az ember; azt jelenti: először kenyér kell neki (Prohászka).

i) *Milyen mozzanatokkal és mikor dolgozik a termelő munka?*

1. beszéd: A munka folyamata

Bev.: A fizikai munka eszköze a kar.

1. **Mozdul a kar.**
2. **Lendül a munka.**
3. **Fejlődik az erő.**

Bef.: Jelkép a kar, de valóság a megfeszülés.

2. beszéd: A munka ideje

Bev.: Meddig dolgozik az ember?

1. **Tavasztól télig?**
2. **Hajnaltól napestig?**

Bef.: Véges életben végnélküli időkgig.

*

Második sor: A „hálaadás” gondolatáról

a) Miért kell hálát adni?

1. beszéd: **Hálát adunk a termő asztalért**
2. beszéd: **Hálát adunk az egészséges munkáért**
3. beszéd: **Hálát adunk a „terített asztal” bőségéért**

b) Kinek kell hálát adnunk?

1. beszéd: **A Teremtő Atyának**
2. beszéd: **A Gondviselő Atyának**
3. beszéd: **A Szerető Atyának**

c) Népszokások is sorra jöhetnek

1. beszéd: **Az aratást kezdő áldás**
2. beszéd: **Az arató koszorú**
3. beszéd: **Az „első kenyér” törése**
4. beszéd: **A szegények „kalászszedése”**
5. beszéd: **A kalászszedők „búzacsokra”**
6. beszéd: **A búzavirág koszorúja -az oltár körül**
7. beszéd: **A „közösségért” való kaszavágás**
8. beszéd: **Az elpihenő kaszák álma...**

* * *

B/ rész – / csoportja: a „kis liturgia” szövegeire épített beszédek

Lényeges vonása ennek az együttesnek: reményem, vezérem és élettársam te vagy Istenem! Erre a gondolatcsoportra építsük fel a következő beszédvázlatokat!

1. (Introitus) beszéd: Légy az én Vezérem!

(Pedagógiai beszéd: Kit kövessek?)

Bev.: Bármennyire igaz az, hogy az ember az életből kiemelkedő sziget, mégis igaz az is, hogy gyámoltalan születésétől kezdve gyámolító társakat keres. De az is igaz, hogy életútjának biztos ki-nyomozására vezérre van szüksége. – Kicsoda lehet az ember igazi vezére?

1. **Lehet-e a véges értelem?**

a) Mégpedig talán a magamé? A magamé pislákoló mécs. Sokszor feltöltést igénylő forrás. Gyakran az önzés kormától ködösen világító. Állandóan a végesség terhével küszködünk.

b) Vagy más embertestvére? Alapjában olyan ez a fényforrás, mint az enyém. Épp ezért a családoknak kitett fényvetést adhatja. Az biztos, hogy a szerető embertestvér mindig jót akar, de így is kérdéses marad, vajon tud-e jót adni?

2. Csak Istenem lehet a Végtelen.

Az élet vezéreinek az a legnagyobb kiválósága, hogy egyéniségének töretlensége mellett az előre látás és erőbírás kegyében tündökölnék. – Az emberi élet útja síkon induló (földi élet) és vertikálisan emelkedő (égbe törő lelkiség!) vonalat követ. Ki lehet itt a Vezér?

a) A teljes Tökéletesség. Egyedül az Isten mindent magában hordozó.

b) Mindent tudó. Ez is az Isten. Egyedül az Isten mindent ismerő. Jól mondja Jób: „Tudom, hogy mindent megtehetsz, és hogy egy gondolat sincs rejtve előtted” (Jób 42,2).

c) Mindenható. Ez az Isten.

Bef.: Ez a Vezér biztosan jelzi az utat és valóban segíti az úton haladó zarándokot. Ezt a vezért követve reménytel érünk a lelkünkben, hogy célba fut az életünk.

2. (Introitus) beszéd: És hallgass meg engem!

(Erkölcsei beszéd: Szavad szabadulásom)

„Hozzád kiáltok, Uram, Istenem, ne fordulj el szótlánul tőlem, hogy ne legyek, ha néma maradsz hozzám, olyan, mint aki a sírverembe száll” (Zsolt. 27,1).

Bev.: Benned látom Vezéremet Uram, hallgass kérő szavamra és légy valóban életem irányítója. Ha te állasz életem élére, akkor reménnyel telített a lelkem és biztosan járom az élet útját. – Mit várok tehát a Vezértől?

1. Az útmutatás fényugarát.

Az egész mindenség a föld embere előtt szent titokzatosság. Problémák sorozata a nagy világ. Nem kevésbé a kis világ. Mit kell tehát kérnem? A kutató értelem fényét csak az Istentől kaphatom. Mit kérjek tehát?

a) Alapul a megismerő értelem fényét. Emberi természetünk kincse ez a tehetség és ez az igényeskedés. Mindent ismerni akar az emberi szellem. Ez is isteni akarás.

b) Az Istenhez tartozandóság meglátásának és útjának fénybevonását. De ez nem elégszik meg az anyagiak ismeretével. Önmagát is vizsgálja. Miért? Hogy az Istent megismerje és Hozzá juthasson.

2. Az állandó gyámolítás égi ajándékát.

Az ember önmagának belső hangját és gondolatát ütemezi: égi erőd biztosítása emberi erőfeszítéseiteknek.

a) Add meg a könnyedség habitusát. Legyen bennünk készség az égiek keresésére.

b) Add meg a kitartás erejét. Legyen bennünk állandó odaadás a törtetésre.

c) Add meg a nehézségek ellen való harc mindenekfelettségét. Legyen bennünk szívós az erő a győzelemre.

Bef.: Könyörgő az ember, és meghallgató az Isten. És ha a szeretet találkozásban egyesül a kettő?... Akkor isteni szereteten épülő életet él az ember.

*

1. (Oratio) beszéd: Lélekkincseink gyarapítója és táplálója

(Erkölcsei beszéd: A bizakodó ember felfohászkodása)

Bev.: Gazdagodás a lélekvágyam. Hová fordul tehát adományokért az ember?

1. Az égi Atyához fordul.

Ez a helyes és igazi forrásmegjelölés.

a) Sok ember a föld anyagától vár. De mit kap? Mulandó, fajsúlytalanabb értéket és átfutó örömet.

b) Az igaz ember az Istenhez fordul. Mit kap? Természetfeletti kegyelmi és örök értékeket. „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak. Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,19-20).

2. Mert Tőle mindent remél.

És Hozzá bátran fordulhat az ember.

- a) Ő mindenek birtoklója.
- b) Ő mindenkinek égi Atyja.
- c) Ő mindenkit szeretetével Magához vonz.

Bef.: Nyugodtan szállhat az égbe a kérés szava, biztos a könyörgés meghallgatása.

*

1. (Graduale) beszéd: Menedékem vagy, Uram!

„Fordulj meg, Uram, végre valahára, légy irgalmas szolgálidhoz... Uram, te vagy a mi menedékünk nemzedékről nemzedékre” (Zsolt. 89,13 és 1).

Bev.: Embervoltunk ősi jelentkezése, hogy veszélyben és bajban Istenatyánkhoz sietünk. Szinte eleven erővel érezzük, Istenhez tartozunk, és Ő a mi Urunk, erőnk és védelmünk. – Kérdés: miben észleljük gondviselő kezét?

1. Életküzdelmekben gyámolítónk.

a) Maga az Isten a mi élethivatásunk kipontozója. Az utat és életutat Ő irányítja. Örök élet a célnk és földön dolgozás az utunk. – Tudja a küzdelmet és mégis reá indít. „Katonasor az ember élete a földön, és napjai olyanok, mint a napszámos napjai” (Jób 7,1). Miért? Mert az erő emberét akarja célbajuttatni. Sőt azt is tudja, hogy Ő az erő.

b) Bajainkban Ő a segítő Atya. Jézus ezzel bátorít: „Vegyétek magatokra igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosságú, – és nyugalmat találtok lelketeknek. Az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,29-30). Szeretete áramlik felénk és a szeretet segítése erősíti gyengeségünket. Az apostolokat is segítette. Ezeknek is segítséget ígért. „Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak. Mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek ajtó nyílik” (Mt 7,7-8).

2. Életcélunkban örömmünk.

Azt világosan tudjuk, hogy Isten tűzte ki célul nekünk. Az is világos, hogy Isten keze készíti az utat. De célba fut-e az ember?

a) A gondviselő Atya akarja. Ezt szolgálja a megváltás ténye. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” /Jn 3,16/. Ezt szolgálja az ember újjászületése. „Mindaz, aki e vízből iszik, megszomjazik ismét. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,13).

b) A jóakarátú ember szorgalmazza. Mindnyájan az evangéliumi ifjú példáját követjük. „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16).

c) Az isteni élet biztosan megvalósítható. De persze, legyen ilyen az ember: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). Mi ez végül is? A Gondviselő szeretete.

Bef.: Méltán menekszünk Istenhez, mert biztos a gondviselő szeretet.

2. (Graduale) beszéd: Bizalmam Benned pihen, Uram!

(Erkölcsei beszéd: A remény éltet)

„Uram, tebenned remélek, soha meg ne szégyenüljek, igazságodban szabadíts meg engem. Hajtsd hozzám füledet, siess, szabadíts meg. Légy oltalmazó Istenem és menedékhelyem, hogy megszabadíts engem” (Zsolt. 30,2-3).

Bev.: Az élethajós horgonyvetéssel köti magát a szilárd parthoz, hogy el ne ragadja a vihar sodra. Emberéletnek micsoda a horgonya, amely a biztos sziklához erősíti?

1. Bizakodó reménnyel kapcsolódunk égi Atyánkhoz.

Lelkünk érzi: biztos erőnk az Isten. „Bízzanak is benned, kik ismerik nevedet, mert nem hagyod el, Uram, a téged keresőket” (Zsolt. 9,11).

a) Azért benne bizakodik a mi lelkünk. Ő a mi indítónk, célbasegítőnk és életcélunk.

b) Azért hozzá kapaszkodik életünk. Csakis hozzá kapcsolódhatunk, ha igazi erős sziklán akarunk pihenni. Isten a mi várunk. „Ama napon majd ezt az éneket éneklük Juda földén: erős városunk nekünk

a Sion, védelmül kőfal és bástya van benne. Nyissátok meg a kapukat, hadd vonuljon be az a nemzet, mely igaz, és hűséges marad” (Iz. 26,1-2).

2. Könyörgő szóval szállunk égi Urunkhoz.

A lélek erős Istenhez fordulása elemi és ősi lendület. De fellép bennünk alanyi és tudatos Istenhez fordulás is. Mi ez?

a) Ez a könyörgő ima.

b) Ez az állhatatosan kopogtató kérdés. – De hát nem tudja igényünket az Isten? Amit az Isten tud, azt alázattal kérje az Isten fia. „Aki fölmagasztalja magát, azt megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12). „...mindaz, aki kér, kap, aki keres, az talál, és a zörgetőnek ajtó nyílik” (Mt 7,8).

Bef.: Lélekhajós horgonya a remény, és Istenhez kapaszkodási ereje az ima.

*

1. (Offertorium) beszéd: Utadat tapossa a lábam

(Erkölecsi beszéd: Zarándokok vagyunk!)

„Add, hogy ösvényeiden szilárd léptekkel járjak, és meg ne inogjon a lábam. Kiáltok, hisz te meghallgatsz, Istenem! Hajtsd hozzám füledet, hallgasd meg szavaimat. Mutasd meg csodás irgalmat, hisz megmented a benned bízókat” (Zsolt. 16,5-7).

Bev.: Földre küldetve, földön dolgozva és fáradozva közeledünk életutunk végéhez. – És honnan az útpontozás és miért az úton járás?

1. Isten az életút kipontozója.

Valami csodálatos rend mutatkozik az emberi élet alakulásában.

a) Küldetésünk Isten törvénye szerinti. Isten indít, és mi hódolatosan indulunk.

b) Életmunkánk isteni lendítője és eredője. Isten segít, és mi dolgozunk.

c) Bontakozó virágbaszökkenésünk isteni segítség gyümölcse. Ezt igazolja a szőlővenyige példa-beszéde. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5) – Valami titokszerű az indítás, az útrahelyezés és a fejlődés vonalán való előrelendítés.

2. Az ember az életút küzdő vándora.

Az életútra lépni – nem önkéntes behódolás. De az életúton Isten terve szerint járni – emberi odaadás.

a) Vándorok vagyunk. „Hiszen itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyódunk” (Zsid. 13,14).

b) Így Istenhez térünk. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Mi lesz így az igazság? Földre küldettünk és lélekmunkát végezvén Istenatyánkhoz térünk vissza.

2. (Offertorium) beszéd: Célfafut reménykedő lelkem

(Dogmatikus beszéd: Az örök cél)

Bev.: Végző reményem lehet-e kisebb, mint az Úr kínálta örök élet? A földi bérért dolgozunk, de az örök koronáért áldozatot hozunk. Erről szól az apostol szava: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljöveteletét” (2Tim. 4,7-8). – Mikor éri életboldogságának teljét az ember?

1. Ha reményei teljesülnek az örök életben.

Az élet lényege: a célfafutás biztossága. De az élet igazi értéke az élet végnélkülisége.

Letörne – az életalkony végessége. Nem volna igazi érték és lendítő erő. De megemel és mindenre képesít az örök életreménye. Mesterem ígerte: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Életem egyetlen öröme és boldogsága.

2. Örök életem tartalma pedig szeretetem.

a) Világos tétel: minden anyag elpusztul és a földön marad. A jó tetteket magammal viszem. Ez az Egyház tana.

b) Hitem és reményem is itt marad. Ez az apostol szent igéje: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13). De a szeretetem örök kincsem: „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). Így nem is kérdés: elég tartalom ez a lélek számára. Minden az Isten, és így soha ki nem méríthető tartalom a szeretet.

Bef.: Töltse be a boldogság lelkemet, mert végnélküli az élet és kimeríthetetlen a szeretet.

*

1. (Secreta) beszéd: Reményünk eredménye

(Erkölcsei beszéd: Reményünk eredményes)

Bev.: Az emberi lélek egék ostromlása végül is az emberi lélek biztos megsegítése. – Hogyan megyen ez végbe?

1. Reménykedve fordulunk Hozzád.

a) Hitünk fénye Felé irányít.

b) Reményünk Benne talál erőt.

c) Szeretetünk Benne él.

2. Teljesülést kapunk Tőled.

Biztos a segítség.

a) Értelmünk ezt diktálja. Aki a földre küldött, az közlött erőivel az életben segít.

b) Az Írás is ezt hirdeti: „Kérjete és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek” (Mt 7.7). – „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

Bef.: Mi tehát az eredmény? Biztos és diadalmas élet.

*

1. (Communio) beszéd: Dicsőítve szól lelkem az Úr hajlékában

(Liturgikus beszéd: Ima és ének)

„Kösziklára emel fel engem, s így fölemeli fejemet ellenségeim fölé. És én körüljárok és hajlékában áldozatot mutatok be diadalkiáltással, éneklek és zsoldárt zengek az Úrnak” (Zsolt. 26,6).

Bev.: Boldogsággal és szeretettel csordulásig telt a lelkem, amikor Atyám házába érkezem. Minden földitől visszahúz a lelkem, és az örök tájak felé szárnyal az életem. – Mít teszek e szent helyen?

1. Imádsággal szárnyalok az ég Urához.

Mert mi számomra az Isten háza?

a) Égi Atyám földi otthona.

b) Égi Atyámmal való találkozás szent helye.

c) Égi Atyám kincseinek kiosztási szentélye. Itt és így pedig mit tesz az én lelkem? Ima szárnyán száll az égi Atya felé.

2. Daloló dallal emelkedem égi Atyámhoz.

A boldogság csordulása a dal, ezért kétszeres ima a nemes egyházi ének.

a) Boldogságból dicsérem Atyámat. Ének a lélek boldogságának túlcordulása. Vigadozó örömmel magasztalom az égi Jóságot.

b) Daloló lélek az Isten adta boldogság hordozása. De lehet-e ez csak az enyém? Nem! Ezt is égbe küldöm, hogy ez is Istenatyám dicsőségévé nemesedjék.

Bef.: Isten háza legyen az én dalos lelkem örömvára.

2. (Communio) beszéd: Zsoldárt zengek szent otthonában

(Eszkatológikus beszéd: Az örök élet tartalma)

Bev.: Milyen lesz örök életem? Csak az biztos, hogy tartalma az Isten szeretete. De emberien elgondolt módja?

1. Angyalnéppel, Dávid királlyal zsoltárt énekelek.

De figyelj erre: ez emberi fogalmazás.

a) Nem egyszerű dal az Istent dicsérő örök Zsoltár. Ez csak ajkon csendül és a belső lelkület kicsordulása.

b) Hanem dalosan boldog élet az örök Istent dicsérő ének. Ez már élet és így Istent elismerő élő valóság.

2. Örök Atyám színe előtt Istent dicsőíték.

a) Dicsőít – a szó. De itt sok az emberi fogalom.

b) De dicsőít az ének, a valóság. Ez itt már mélységes igazság.

Bef.: Az igazság ez: boldog az ember az örök életben!

*

1. (Postcommunio) beszéd: Mit vegyünk áldozatunkból?

(Erkölcsei beszéd: Az áldozat eredményének kincse)

Bev.: A mi Áldozatunk Krisztus. A szentmise ennek az áldozatnak a megismétlése. – Mit vegyünk belőle?

1. A lelki élet szeretetét vegyük.

Töltse meg lelkünket:

a) Az Áldozat iránti szeretet.

b) És fakasszon bennünk élő áldozatot.

2. A lelki élet állandó segítségét nyerjük.

De ennek tudása és életté alakulása isteni kegyelmet tételez fel.

a) Ezt kérjük – esdve.

b) Ezt éljük – szeretve.

Bef.: A bizakodó szeretet lelkét adja nekünk az égi Atya.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: napi Evangéliumhoz fűzött beszédek

A napi Evangélium így hangzik: Aztán tanítványaihoz fordult: „Egy gazdag embernek volt egy intézője. Bevádolták nála, hogy eltékozolja vagyonát. Magához hívatta tehát és így szólt hozzá: Mit hallok rólad? Adj számot a vagyonkezelésről. Nem maradhatsz tovább intézőm. Az intéző így szólt magában: Mitévő legyek? Uram elveszi tőlem az intézőséget. Kapálni nem tudok, koldulni szégyellek. Tudom már, mit tegyek, hogy befogadjanak házukba az emberek, mikor elmozdít az intézőségből. – Egyenkint magához hívatta ura minden adósát. Az elsőtől megkérdezte: Mennyivel tartozol uramnak? Száz korsó olajjal, felelte az. Vedd elő adósleveledet, mondta neki, ülj le hamar és írd ötvenet. Aztán egy másiktól kérdezte: Hát te mennyivel tartozol? Száz mérő búzával, volt a válasz. Vedd elő adósleveledet, mondta neki, és írd nyolcvanot. Az úr megdicsérte a hűtlen intézőt, mert okosan cselekedett. Bizony a világ fiait okosabbak a maguk nemében a világosság fiainál. Én is mondom nektek: Szereztek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy amikor meghaltok, befogadjanak titeket az örök hajlékba” (Lk 16,1-9).

Ennek a vasárnapnak jellegét az a liturgikus gondolat fejezné ki legjobban, amelyet így lehetne fogalmaznunk: az Úr az alázatos küzdők megemelője. Épp azért a vasárnap nevét a szent Evangélium tartalma szerint így határozhatnók meg: „**A lélekemelő Úr vasárnapja**”. – Látszólag általánosnak hangzik a tételünk, de ha részleteiben fejtegetjük a beszédeket, akkor reá fogunk döbbedni, hogy a liturgia alaphangja mindig azt a gondolatot nyomatékozza: mintha azt mondaná: hív, segít, istenivé tesz az örök otthon kínáló égi Atya. Az erős Isten!! – Ez a vasárnapi Evangélium egyike a legszebb, de legnehezebben magyarázható szövegeknek. Könnyen félreérthető, mert látszat szerint az első pillanatban azt sugallhatja, hogy a gonoszok mintájára rendezzük életünket. Ezért a beszédek ennek a tévedésnek eloszlatását szorgalmazzák és a helyes értelmezés mélységeit próbálják kiaknázni. De ez nem jelenti azt, hogy itt csak hit és erkölcsvédelmi kérdések fejtegetendők. Fontosnak tartjuk ugyan, hogy a szónok a kézenfekvő nehézségeket a beszédek változataiban röviden érintse, de nélkülözhetetlen, hogy

a szélesebb területre is kitekintsünk. – Beszélhetünk tehát először az egész párbeszéd lényegéről és értelmezéséről. – Majd rátérhetünk az igazságos szolgálat tételére és értelmezésére. Természetes, hogy bevezetésszerűen igen szép beszédek mondhatók az ember szolgálatáról általában. Úr az Isten – szolga az ember. Atya az Isten – fiú az ember. Boldog az Isten – boldog az ember. – Azután az Evangélium tanító jellegét magyarázhatjuk. Mert ez az Evangélium egyenesen parancsolja, hogy tanuljunk a hűtlen sáfártól. – Következőleg arra a gondolatcsoporthoz térhetünk át, hogy miben lehetünk a „hűtlen sáfár” tanítványai. – Azután az örök otthon szerzés kérdését részletesen is magyarázhatjuk. Ez a rész erősen összefonható az előbb említett gondolatcsoporthoz. – Ezután kissé szimbolikus területekre is léphetünk. Szólni lehetne felelősségesen a tollról, esetleg a kitárt karokkal követelődzésről, vagy magunkról stb. Ez az utóbbi természetesen az Isten adta kölcsönök kérdésével magyarázná. – Ilyen szempontok fellelbentése után azután olyan széles területekre juthatunk, amelyek gondolataink szárnyalásának légűrt biztosítanak és a hívők számára termékeny életigazságokat nyújtanak. – Lássuk most ezeket egyenként.

Különálló beszédek

a) alcsoport: A példabeszédek magyarázó beszédek

Itt tehát arra akarunk törni, hogy más és más szemszögből való bemutatással értelmezzük a nehéz példabeszédek és több oldalról megvilágítva próbáljuk megadni tanító értelmét.

1. beszéd: A hamis sáfár

(Homiletikus beszéd: A mai parabola igazi értelme)

Bev.: Olyan szöveget hallottatok a mai Evangéliumban, amely meglepetést váltva ki lelketekből, erre a kérdésre kényszerít: hát a hamis sáfárt, őt állítja elének például a Mester? Mert ezt olvassuk: „...Az Úr megdicsérte a hűtlen intézőt, mert okosan cselekedett. Bizony a világ fiai okosabbak a maguk nemében a világosság fiainál” (Lk 16,8). – Ne féljete! Az Úr mondása igaz, csak helyesen kell érteni szavát. – Igen! **Tanulnunk kell a hamis sáfártól!** Mégpedig azért, hogy amíg ő a gonoszága felhasználásával szerez a föld kincseiből barátokat, hogy befogadják a vigaszt nyújtó hajlékba, mi is a **földiek helyes használatával** szerezzük meg **égi hazánkat**. – Nézzük meg tehát most: mit tesz a „sáfár”?

1. A hamis sáfár – a hamisság útján – de a föld kincseiből szerzi barátait.

a) A hamis sáfár biztos abban, hogy múltja és élete miatt **kivettetik** a birtoklásból. Hamis az élete; kemény az urának ítélete, ismeri saját gonoszágát, azért mondják: „Magához hívatta tehát és így szólt hozzá: Mit hallok rólad? Adj számot a vagyonkezelésről. Nem maradhatsz tovább intézőm” (Lk 16,2). Kitzsított az élete... Fedelet igényel az élete. „Az intéző így gondolkodott: Mitévő legyek? Uram elveszi tőlem az intézőséget. Kapálni nem tudok, koldulni szégyellek. Tudom már, mit tegyek, hogy befogadjanak házukba az emberek...” (Lk 16,3-4). Ő jól tudja, hogy gonoszok a barátai, a gonoszokhoz menekül tehát. Ezért a gonosz segítségét kéri gonosz hamissággal: „Egyenként magához hívatta ura minden adósát. Az elsőtől megkérdezte: Mennyivel tartozol uramnak? Száz korsó olajjal, felelte az. Vedd elő adósleveledet, mondta neki, ülj le hamar és írd ötvenet...” (Lk 16,5-6). Ne felejtsd: a gonosz otthonát csak gonoszúggal tudja megszerezni!

b) Mi a **Mester dicsérő szava**? Ez a tétel: a hamis sáfár „okos a maga nemében” (Lk 16,8), mert a gonoszágát is arra használja, hogy a hamisság mammonjából barátokat, befogadó barátokat szerezzen magának...

2. De a Mester oktató beszéde így foglalható mondatba: Az Isten sáfára ugyancsak a föld kincseiből, de az igazság útján szerezzé a barátait!

A tanító beszéd ereje ez: a földiek legyenek az örök értékek szerzési eszközei! Csakhogy az legyen a különbség, hogy az igaz ember az **igazság útján** értékesítse a föld javait – örök életére!

a) Az Úr igazi sáfárai is **felelősségre vonatnak**. – Az igazság ez: szabad lény az ember. Lelki-szellemi teremtmény az ember. Tehát felelős Urának **önmagáért** is az ember! Mégpedig olyan formában, hogy munkája aránya adja a jutalmat...

b) Ezért tehát az Úr sáfárai **ügy sáfárkodjanak**, hogy az örök élet Ura befogadja őket az örök dicsőség és élet hajlékba. – Figyelem! Nem földiekért dolgozunk, hanem örök dicsőség és élet a bérünk! A lényeg tehát ez: legyen olyan a földiek használata, hogy az ne kössön a véges világhoz, hanem

átsegítsen az örök életre!...

Bef.: Mi tehát a mai Evangélium értelme? Valójában buzdító beszéd, amely olyan **munkára buzdító**, amelynek eredménye: az **örök kapuk feltárulása**. Az értelme tehát ez: jól használjátok a földieket, hogy így megnyerjétek az égieket!

2. beszéd: Az örök hazavágyók

(Dogmatikus beszéd: A lélek halhatatlan vágyakozása)

Bev.: Az egész élet: az anyagi és a lelki csodálatos kapcsolatát mutatja. A természet anyagi világában – gravitáció észlelhető, az ember életében a szeretetkapcsolat leplezhető le. Talán az lenne a helyes és mindent bölcsen átfogó megállapítás, hogy a személytelenül létező teremtmények a nehézkedés és élettani szerves kapcsolatai alapján tartoznak egybe, az élő személyek pedig a szeretet útján fűződnek egymáshoz. – Kihez vágyódik a szeretet útján az ember?

1. A Teremtő Istenhez.

Az Isten az Urunk, Hozzá fűződik a létünk, életünk, törtetésünk és örök célbafutásunk. „Deus meus et omnia”.

a) Ennek első ténybeli valósága: a teremtmény függése. Eredetünk az Isten, tehát függő életünk is az Istené.

b) Ennek második ténye a Teremtő utáni vágyakozás. Mindenki Istent keres. Ezért írja az apostol: „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Épp ezért nincs mentség számukra” (Róm. 1,20-21). – Sőt étellel tör Isten felé minden ember. Ezt bizonyítja az apostol mondván: „Amikor a pogány törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye” (Róm. 2,14).

c) Ennek harmadik ténye: a Teremtőhöz való térés áhítozása. Ezért legnagyobb örömünk ez az ígret: „Én vagyok a föltámadás és az élet; aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25). – Ha pedig azt kérdeznők, hogy miben áll ez az isteni Teremtőhöz való fordulás, akkor azt kellene felelni: abban a lelki tényben, hogy minden életerőnk a Teremtőhöz való kapcsolatunk eredménye. Istenben élünk, és nélküle semmi a létünk.

2. De csak ez-e a mi törtetésünk vonala?

Az igazi törtetésünk így jellemezhető: az égi Atyához! Ennek a lendületnek belső gyökérzete és dinamikus lendülete van.

a) Gyökérzete – maga az Isten jósága. Képére teremt. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette... arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7 és 2,7). Gyermekéivé fogad. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk” (Róm. 8,16). Isteni erejével megvált. „Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – A földön fiává és az örök életben örökösévé tesz. Ezért mondja az apostol: „Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,17).

b) Dinamikus lendülete – az ember állandó törtétese, hogy lélekképét tökéletesítse. Isten parancsa így szól: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). Isten kegyelmének bősége ilyen fokú: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). És így állandó törtető lendülete ezt az eredményt hozza: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen /Jn 1,12/.

Bef.: Egyik írónk gyönyörűen írja le a vizek történetét. A lényeg ez: égből száll harmatcseppként, földön folyik csobogó csermelyként. Most azután azt hihetné az ember, hogy a parányi pára eltűnik a tenger ölében. A valóság azonban ez: a nap sugara a felszínen homlokon csókolja, sugárszárnyán az egekbe emeli. Íme! Ez az ember élettörténete is. Égből jön és égbe tör vissza. Lám az Evangélium szövege is arra int: belső lendülettel tör még a hamis sáfár is, hogy otthont találjon élete. Mi az igazság útján az örök otthont áhítjuk.

3. beszéd: A hamisság iskolája

(Pedagógiai beszéd: Mit tanulhatunk a hamis embertől?)

Bev.: Örök iskola az ember élete. Nincs kezdete és nincs vége. A 6. év betöltése az általános isko-

lába vezet. Majd onnét az iskolatípusokon át az élet iskolájába. A valóságos tanítást ez az iskola adja. Ebben az életiskolában Isten követői és a hamisság küldöttei állnak a tanító katedrán. – Nézzük most csak a hamisság mestereit és a mai Evangélium alapján keressük, mit tanulhatunk ettől a mestertől? Mi jellemzi a „hamis sáfárt”?

1. Lelke előtt mindig ott setteng – a jövő bizonytalansága.

Első tény, amely leszögezhető: életének minden mozzanatát az a harc jellemzi, hogy a bizonytalan földi jövőt biztosítsa.

a) A jövőt biztosítani kell. Ezt meg kell tanulnunk tőle.

b) A jövőt a jelen áldozatával kell biztosítani. Ezt is meg kell tanulni tőle.

c) De **csak** a földi otthon és azt is csalárd úton kell megszerezni? Ezt már nem szabad tanulni tőle. Azért mondja a Mester: „Az Úr megdicsérte a hűtlen intézőt, mert okosan cselekedett. Bizony a világ fiai okosabban a maguk nemében a világosság fiainál” (Lk 16,8). – A hangsúly ezen van: **a maguk nemében.**

2. Lelkében állandóan dolgozik a hamisság gonoszsága.

Ez a megállapítás azt jelenti, hogy amilyen az ember belső beállítottsága, olyan a céljának, a célbatörésének minden mozzanata.

a) Mit mutat a hamis tanító élettörténete? Bűnös, hamis volt az élete. Hibás és szűkre szabott az életcél „otthonkeresése”. Bűnös a reávezető eszközök használata.

b) Mire tanít a „hamis sáfár” bűnös tevékenysége? Legyen szélesebben terület az életünk célja. Legyen igazságos az életünk útja. Legyen örök otthon szorgalmazó egész életünk vonala. – Íme! Így tanít még a hamis sáfár is.

Bef.: Az „örök figyelő” legyen az ember. Közmondása a magyarnak: „nincs olyan ostoba ember, akitől ne tanulhatna az okos”. Az Evangélium szövegében annyit jelent: nincs olyan gonosz ember, akitől nem tanulhatna az Isten házanépe.

4. beszéd: „Adj számot sáfárságodról”

(Lk 16,2)

Bev.: Aki a mai Evangéliumot felületesen nézi, első pillanatra úgy ítéli, hogy abban a hamisság mammonjának gonoszságát dicséri a Mester. – De jól figyeljete! Az első mondat, amely így hangzik: „...a következő példabeszédet mondá Jézus tanítványainak...” Pédabeszédnek pedig az a természete, hogy minden gondolata egy sarkpont körül forog és ennek az igazságát hirdeti. A többi mellékes részlet és csak körülövező dísz, kerete a gondolatnak. – A mai parabolának ez a gondolata: A mammon gonosza az ő okosságában tud magának barátokat szerezni és így befogadtatik hajlékaikba. Az ő szennyezett lelkük szerint helyesen tesznek. De a Mester ekkor tanítványaihoz így szólt: „Szerezteket magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy amikor meghaltok, befogadjanak titeket az örök hajlékba” (Lk 16,9).

1. A földiek az életünk átfutó értékei.

Minden kincs, amit az Isten ad; de ezeknek skálája értékrendi különbségeket tár elénk. Jó cél, gonosz az eszköz, aminthogy gonosz a lelkület is. Hitvány volt az élet, hitvány az eszköz és bár jó, de csak földi tartalom az elérendő eszköz. Mulandó, amit szerezni tud, mert mulandó az eszköz, ahogyan keresi a célt. Többet nem is mer várni a földies ember, hát még ha gonoszság útján közelíti meg a célt, csak földi célt tud elérni.

a) Földi kincsek sáfárja földi értékek elvesztését siratja. És ha azokat másképp megszerezni nem tudja, hűtlenségével szerzi meg ura elismerését.

b) Ha az fenyegeti, hogy javaiból kivettetik, befogadást kér azoktól, akik olyan hitványak, mint ő maga.

2. Az élet igazi célja, hogy az örök sátor függönye táruljon fel előttünk.

Az élet alapjegye az, hogy dolgozzatok a föld kincseivel úgy, hogy azok örök kincsekké varázslódjanak.

a) A régi korok alkímistái sárból próbálkoztak aranyat teremteni. Most már állítólag sikerül is nekik.

b) Ti legyetek olyanok, akik a föld mulandó porából az örök élet szent aranyát tudjátok kovácsolni. Aki a föld helyes használatával örök koszorút font magának, bátran közeledhet az örök hajlékokhoz, mert a Mester befogadja az övéi közé. „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet meg-

tartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8).

Bef.: Gyarapodhat a lélek a földi élet tanításával. Ez a tanítás azt hirdeti, hogy a földi élet nem más, mint zarándokút, átmeneti munkaterület, ahol földi dolgokkal foglalkozunk és isteni kegyelemmel megsegítve – a föld mammonjaiból gyűjtjük az örökértékű kincseket. A világ minden javából kovácsolhatok örök kincseket, ami a földön Istenatyánk gazdag adománya, hogy az örök élet előkészítői legyenek. A földi kincs tömegével tehát úgy gazdálkodjatok, hogy a lelki élet számára örök értéket szerezhessetek. Ilyen élettevékenység alapján legyetek az igazság sáfárjai, használjátok úgy a földet, hogy majdan birtokba vegyétek a mennyet, az igazság birodalmát.

5. beszéd: A tékozló sáfár tükörképe

(Erkölcsei beszéd: Quis ego?)

Bev.: Ma álljunk meg az Úr oltára előtt és forduljunk lelkünk felé mondván: vajon milyen sáfára vagyok én az égi Atyának? Mert nem elég hallani az Úr ítéletét **másról**, hanem tudnom kell, hogyan ítélek **önmagamról**.

1. Mondjam csak keményen: engem is sáfárnak küldött az Úr.

Ez maga természetes és megtisztelő, de ítélem is meg magamat a sáfár tevékenységéről.

a) Miben kellett sáfárkodnom? A testi munka volt a kötelességem. Lélekgondozás volt a feladatom. Léleksugárzás volt a kötelességem. Ember felé, Isten felé.

b) És ha kérdezem, hogyan tettem kötelességemet? Dolgoztam? Lelkemen fáradtam? Más lelkének adtam? Istent hódolattal tiszteltem?

2. Kérjem erősen: kegyesen ítéljen meg az Úr.

A kemény megismerés után kegyesen nézzon reám az Úr.

a) Mit mutatok Uramnak? Erősen emberi képet. Erősen torz rajzot.

b) Mit adjon nekem az Isten? A törlés kegyét. Az újjászületés kegyelmi erejét. Az istenfiúság képét. – Mindez könyörgésre adott válasz, amely a végén is Isten szeretetének kegye.

Bef.: Az Úr előtt állva, az Ő ítéletét várva, a kegyes Jézus döntő szavát áhítozva – várom azt az otthont adó égi igét: „Menj be Atyád örömébe!” (Mt 25,24).

6. beszéd: Az életkincsek tékozlása

(Erkölcsei beszéd: Az isteni kincsek tékozlása)

Bev.: A tékozló fiú példabeszéde jut az eszembe valahányszor Isten adta életkincseim elfecsérlésére gondolok. Miért kaptam az Isten életkincseit? Mit kellett volna tennem a talentumokkal? Mi is volt életem – Isten intézkedéseit tekintve?

1. Szembeszállás – Isten intézkedéseivel, rendelkezésével.

Azt jól tudom, hogy egyénnek, szabad szellemi lénynek teremtett az Isten. Alapgondolata volt: dolgozzál, míg számvetésre jövök.

a) A kincseket kisajátítottam. Önzön – magaménak tartottam. Önzön másoknak sem adtam.

b) Az élet értékeit ösztönösen és anyagiásan használtam. Másoknak semmit vagy igen keveset adtam.

c) Lelkiekre és szellemiekre kevés gondolatot fordítottam. Mivé lettem? Önző és ösztönös ember-ré! Hová lett a szellemi élet hivatása? Hová jutott az egekbe hivatott ember élete?

2. Legyen tehát vállalás Isten büntető ítéletében.

Az Isten teremtő, megváltó műve mellett – ítéletet mondó Bíró is.

a) Lelkiismeretem is tudja.

b) Életem egyenesen várja.

c) Életformám miatt egyenesen igénylem. És mindez azt mondja: vállald, amit étellel megérdemeltél!

Bef.: De mit ér mindennek a tudása? Azt a szomorú eredményt tárja elénk, hogy tékozló lévén, Isten elvetettje leszen. – De elég-e ez az elítélő ítélet? Legyen jelzése ennek az isteni igazságnak: az élet koldusa az „örök élet gazdagja” lehet, ha a földiek helyes használatával kiérdemli az örök kincseket.

7. beszéd: Szemszögek

(Erkölcsei beszéd: Az eltérő látások oka)

Bev.: Egyik angol megtérő író azt mondotta megtérése után: most már mindent megérték, csak azt nem: hogyan élhetnek a földön nem katolikus módon az emberek? – Talán helyes lenne a felelet: a szemszögek ferdesége mindent megmagyaráz.

1. Földiesen látunk – a végesség szemszögéből.

Az élet megítélése attól a beállástól függ, hogyan nézünk. – Mit mond a tudós?

a) Teljesen anyag az ember. Ez egy anyagias beállítás és látószög. Erről mit látunk? Húst, vért, testet, ideget, életet, halált, széteszést. Mi így az ember? Rész és darab, amely vegetál és elpusztul.

b) Majd ezt is látja az ember: véges az emberi élet. Milyen látás ez? Közvetlen látószögből, felületes tételtől kiinduló ítélet. Születik, él és meghal az ember. Ezek tények, de ezeknek végső ítéleté formálása – a testi szemlélet végső érvényére való hagyatkozása. Íme! Az anyagi látószögből való látás eredménye!

2. Istenien látunk – a kegyelem fényvetésében.

Ez a látás csodalátás. Olyan, amelynek fénye teljesen átváltoztatja az életet. Mi ennek gyökérzete?

a) Maga a kegyelem – isteni beállítás. Így – színében elváltozik a világ. Így – színében átváltozik az ember. Értéke és célja. Így – valóságos színében tündöklük – az Isten.

b) Mi ennek valósággá változó hatása? Fénybe lépünk. Életértéket látunk. Erőket veszünk. Isteniekké leszünk. És Istenhez térünk. – Íme! Égi fényben állunk és élünk, mert isteni szemszögből ítélkezünk. Az angol írónk állapítsa meg, hogy helytelen látószögből nézők lehetnek a nem katolikus módon élők.

Bef.: De mi esdjük le az Isten kegyelmét, állítsuk az életet ennek fénycsóvjába, és így istenivé váljék életünk.

8. beszéd: Miért a sáfarkodási parancs?

(Dogmatikus beszéd: Mit akar velünk az Isten?)

Bev.: Az Isten szándékairól így ír az Írás: „Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra, s uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, az állatokon és az egész földön, meg minden csúszómászón, mely mozog a földön” (1Móz. 1,26). – De azért megközelíthető, ha a Szeretet tételéből magyarázunk minden isteni tettet. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” /1Jn. 4,8/. – Hogy kell nézni az Isten felénk forduló szándékát?

1. Teremt minket – nélkülünk.

a) De ez – a Szeretet kiáradása.

b) Ez az – ember boldogság biztosítása. Lám! Nélkülünk történt és történik, de végül is a Szeretettől áramolva boldogító szeretetet ad nekünk.

2. De üdvözít – velünk.

Az isteni cél – a Szeretet kiárasztása.

a) Tehát öncél? Igen, mert Isten csak Önmagát láthatja célnak. „Valamennyit, ki nevemet segítségül hívja, kit dicsőségemre teremtettem, alkottam és készítettem” (Iz. 43.7). – Az értelem is azt mondja, az Isten nem dolgozhat kötő célokra.

b) Tehát önzés? Nem! Mert az Isten dicsősége nem elzáró és magába fogó bírás, hanem az ember és szellemvilág boldogsága. Sőt annyira fontos az ember boldogsága, hogy személyes végnélkülisége miatt és Istent találó üdvössége miatt az Úr Egyszülöttje emberré lett. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

Bef.: Istenért a mindenség, Akiben boldog az emberiség.

9. beszéd: A felelősség

(Erkölcsei beszéd: A felelős ember)

Bev.: Vianney Szt. Jánosról mondják, hogy egy alkalommal megpirította egyik hívét, aki nem tisztes keresettel kereste kenyerét. – A bűnös így felelt: Atyám! Valamiből csak meg kell élni! – Igaz fi-am, felelte a szentéletű lelkipásztor, de ne feledd el, valamikor, legkésőbb a halál után az örök élet

szempontjából felelni kell. – Mi ez egy szóval? A felelősség. Az, amiről a mai Evangélium hangot csendít.

1. A felelősség az ember legszentebb éke.

a) Kérd a természet bármelyik lényét. Szolgálatot hirdetnek, mert egyik a másik céljáért felelős. Ha kiszárad a föld, felelős az eső. De itt a felelősség nem személyi, hanem tárgyi megállapítás.

b) De az ember élete olyan módon teremtett, hogy önmagának kifejlesztéséért felelős. Self-made man! Az ember lehet műretek, lehet torzó. Művész tehát az ember. Jó földműves, mert talajt készít. Kertész, mert lélekgaszt írt. Homo faber!

c) Másért is felel az ember. Kötelességeért! Mások bajaiért és javaiért! Ezért szociális lény! Felelősségre is vonják. Földön – emberek, égben – a Teremtő. A lényeg a felelősségen van, mert az esetleges elkallódás már magával hozza a büntetést. Az emberek törnek is erre. Sőt az elkallódottak – tékozló fiúk, Mária Magdolnák, mi szegény életrevalók törekszünk a teljes nemesedésre és újjászületésre, újjáalakulásra.

2. A jól értékesített ékesség – az örök élet biztos záloga.

Nem elphintetett kincs Isten sok adománya. A felelősség is tevékenységre kényszerít. Földön örök életet szolgál. Itt munkára szorít.

a) A földi életben tehát keményen dolgozni kell.

b) Az örök életben lemérést eredményez. Ott a munka jutalmát hozhatja. Lásd az Írás szavát: „adj számat sáfarkodásodról” (Lk 16,2). Kamatoztatás a feladat, kamatelszámolás az ítélet. Mi a mércéje az ítéletnek? A végzett munka. A bűnös dúsgazdag és a szegény Lázár példája mutatja. Lord Byron által is gyönyörűen leírt Baltazár király lakomája: „Mane, Tekel, Fáesz.”

Bef.: Tevékenység az élet, és felelősséggel tartozik az ember. Isten indít, ember fárad, Isten ítél. – A boldogságunk: szeret az Isten. De ne légy öncsaló! Igazság is az Isten (Szt. Ágoston: Lator... egy... de csak egy!).

10. beszéd: Az otthon

(Erkölcsi beszéd: Az otthont kereső ember)

Bev.: Amerikában érdekes embercsoport az „ugrók”, akik az otthon fogalmát nem ismerik. Utcán, hidak alatt, vonatokon élnek. Mindenük megvan, csak az otthonukat megvetik. Pedig az ember legszentebb vágya az otthonkeresés. A mai Evangélium sáfárja is gonosz élete után azt akarta, hogy valaki hajlékába fogadja. – Otthont kettőset teremtett az égi Atya. Egyik a család kis fészke, a második az Isten örök háza, ahová törtető lélekkel vágyódik az ember.

1. Földi otthonát a föld sarából, kövekből, gerendákból építi, ácsolja az ember.

Ez az ember otthona; ide vágyik vissza. Ott pihen meg, ez nyújt szelek, eső, nap ellen biztonságot, védelmet. Ezt Isten annak adja, aki erőfeszítő munkával megteremti. Földi életünk minden bajával, zavarával ide visszatérünk.

a) Az igazság fiai a munka erejével akarnak földi otthont teremteni.

b) Mások csalás, rablás útján, a hamisság erejével akarják mindezt elérni. Az Úr ezt is megdicséri. A dicséret annak a lelki ösztönnek szól, amely arra serkenti, hogy fedél nélkül ne maradjon.

c) Az égi otthont az embernek teremti az Isten. Az ember nem az utca népe, nem az országút örök zarándoka. Ha a földi otthont Isten ilyen nagyra tartja, mennyivel nagyobb, különb a másik otthon.

2. Az égi szent otthont jó cselekedeteivel teremti meg az ember.

A sáfarkodás nehéz munkájával kell az embernek a föld mammonjából az örök életet megteremtenie.

a) Az embernek önmagát kell méltóvá tenni az örök házára. A helyes sáfarkodás a föld anyagaival nyitja meg a szent kaput.

b) Az ember gondoljon arra, hogy a hamisság mammonjának használata olyan legyen, hogy az örök szent kaput megnyissa. Ne ragaszkodjék az ember a föld javaihoz. Az az igazi emelkedett ember, aki olyan otthonnak szerez földet, amiből mindent az örök élet kincsévé tud tenni. Ezt kell eltanulnia a hamisság mammonjának emberétől.

c) Itt nem építünk földi anyagokkal. Itt lélek darabkákat rakunk össze, saját országunkat nemesítjük, a földi otthontól megszabadítjuk és az örök otthon várományosává tesszük. A földi kincseket Isten szent örök értékeivé kovácsoljuk.

Bef.: Egyetlen törekvés szemponturnk legyen. Ez az otthon egyetlen igazságot hirdessen: bár sze-

retetet ígér a földi otthon is, de mulandó jellege miatt a másik otthon munkásai legyünk. A sáfárok a gonoszság árán szereznek földi otthont. Mi az igazság szentségével, a földi mammonok helyes felhasználásával építsünk örök otthont. Aki erre szenteli életét, az boldog földi otthonba lép és bízhat abban is, hogy az élete végén Isten befogadja őt az örök hajlék igazi otthonába.

11. beszéd: Az igazi gazdag

(Erkölcsei beszéd: A gazdag ember)

Bev.: Vagyonok birtoklása a gazdagság felmérője. Rendszerint a földiekhez mérjük a gazdagság fokát. – De kicsoda az igazi gazdag?

1. Akinek birtokállománya –örök értékű.

Mindent kaptunk és mindent értékesítünk.

a) Gazdag lehetek földiekben.

b) De igazi gazdag legyek lelkiekben.

2. Akinek birtokállománya végnélküli életet boldogító.

Minden érték boldogít.

a) De a földi – átmenetien.

b) Az isteni – végnélkülien.

3. Akinek birtokállománya másokban is életet fakasztó.

Minden erő – sugárzó.

a) Magamat fénybe vonó.

b) Másokat fénybe segítő. Ez az utóbbi a több érték. „Ne menj egyedül Isten országába” (P.

Considine)!

Bef.: Úgy kell birtokban tartani az igazi gazdagnak minden javát, hogy egyéni és testvérei életét gazdagítsa és boldogítsa. De a végnélküli életben!

b) alcsoport: A szolgálat valóságáról és minőségéről

Az egész példabeszéd lényege a szolgálat, így tehát természetesen szólni lehet a tárgyi és belső tartalmi kérdéseiről. Mind a kettőre hozunk beszédvázlatokat.

1. beszéd: Mi végre vagyunk a világon?

(Dogmatikus beszéd: Életünk célja)

Bev.: Nem árt néha kezünkbe venni a Katekizmust és beállni a gyereknép közé. Nem „vizsgadísznek”, hanem tanulónak.

1. Istent megismerjük, szeressük, neki szolgáljunk.

a) Az egész világ léte –a szellemi ember problémája és kutató munkájának tárgya... Értelmünk azután odajuttat, hogy a dolgok léte, rendje és célszerűsége folytán az Isten létében talál megnyugvó magyarázatot. Ezért mondja az apostol: „Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincs mentség számukra” (Róm. 1,20). Így az Isten létének elérése az emberi szellem erőinek érvénye.

b) A kinyilatkoztatás azután messzebbre vezet. Isten lényegét is megközelíti. Ezért mondja az apostol: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra” (Róm. 1,19). Így eljutunk: az Isten belső életmisztériumáig (Szentháromság) és a kiválasztás (predestináció) kegyelmének problémájáig. De el ne felejtjük: **csak** mi szellemi lények ismerjük meg az Istent.

2. Őt szolgáljuk.

Ez a második hivatás. Hogyan teljesül?

a) Munkánk erejével. – Kifejlődéshez segítjük a világ lehetőségeit. Titkos törvényeit leleplezzük (kultúrmunka). A lehetőségeket valósággá váltjuk (civilizáció). Az élet körét paradicsommá akarjuk váltani (szociális élet).

b) Vallási tevékenységünkkel liturgiailag is szolgáljuk. Ebben van tárgyi mozzanat (szentmise áldozat, ima, nyilvános istentisztelet). Ebben van alanyi szolgálat (önmagunk megszentelése és Isten képeinek kialakítása).

3. És ezáltal üdvözüljünk.

Ez az ember alanyi céljának kipontozása.

a) Tárgyi célja – az Isten és az Ő dicsősége.

b) Alanyi célja – az ember üdvössége. – Mi ez? Célbafutás, és végnélküli élet élés! Tartalma? Az isteni Szeretet megértése, bírása és boldogító élvezése. Módja? A szeretetáramlás közössége, amely az isteni Személy és az emberszemély közötti kölcsönösség dinamikája.

Bef.: Mi tehát az ember célja? Lényeg: első cél az Isten és második az ember. De a kettő egybefonódik – a szeretet kötelékével, és így örökké dicsőítetik az Isten és boldogságot élvez az ember.

2. beszéd: Kinek küldöttjei vagyunk a földön?

(Dogmatikus beszéd: Kinek a küldöttjei vagyunk a földön?)

Bev.: Államok és királyok követői „területi fenséget” élveznek. És az ember? – Föld terméke, vagy Isten küldötte-e?

1. A föld – Isten küldött lakója.

Helyrajzi szemszögből világos, hogy a földön élünk, de eredet szempontjából kérdés: honnan jöttünk?

Első pillanatra ez a külsőséges felelet: a földanyánk – és születésben – gyermekei vagyunk. Tételben igaz, de mélységben kevés magyarázat. Messzebb nyomozva reájövünk, hogy Isten küldöttei vagyunk. Az Írás ezt írja: „Megalkotta tehát az Úr Isten kezdetől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezte az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,7 és 8). Tőle – ősi eredetünk. Tehát: Isten küldött, földre helyezett és egekbe hazavár. „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

2. De az ember Istennek földön lakó, égbe törő gyermeke.

A világ személytelen léte miatt teremtmény, az ember – Isten képének viselése miatt – Isten gyermeke.

a) Van ebben – teremtő elgondolás és áldás (Isten terve az emberről). „Majd mondá: Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra” (1Móz.1,26).

b) De van ebben túlradó megváltó szeretet kegyelem. És ez az újjászületés és isteni természetben való részesezés. Alapja: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). Tartalma: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Kihatása: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – Így azután olyan küldöttek vagyunk, akik Istenatyánkhöz hazavágyódunk.

Bef.: Mi tehát az isteni követ helyzete? Isteni élet az átmeneti otthonban és jutalma az örök hazában.

3. beszéd: Kit szolgálunk a földön és az égben?

(Dogmatikus beszéd: Az ember hivatása) (Részletes magyarázat az 1. beszédben)

Bev.: Az egész mindenség nagy Ura, királyi gazdája az Isten. Sáfár az ember, és bontakozó virágos kertje a nagy világ. – Mit kell tennie az Isten sáfárnépének?

1. Munkával szolgálunk a természet bontakozását.

Az ember elemi odafordulásának iránya: a világ. Ez a kifelé fordulás.

a) Azt kell megismerni.

b) Azt kell uralom alá vetni.

c) És azt kell tökéletesebb bontakozásához segíteni. Mindennek eszköze: a munka.

2. Munkával szolgálni saját lelkét.

Az ember második odafordulási iránya: önmaga. Ez befelé fordulás.

a) Önmagát kell megismernie. „Te ki vagy?”

b) Önmagában kell rendet teremtenie. „A lélek uralkodjék és a test szolgáljon”.

c) Önmagából kell az isteni embert kitermelnie. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

3. Munkával szolgálni – az embertestvért.

Az ember társaslény természete miatt harmadik fordulási iránya: az embertestvér. És mi ennek sodró vonala?

- a) Szeretettel nézni és segíteni.
- b) Szeretettel és bőségesen adni. Testieket és lelkieket.

4. Munkával szolgálni Isten Urát.

Ez a legfőbb odafordulás. Hogyan jellemezhető ez?

- a) Az emberi lélek vertikális megmozdulása. Ez áhítózó és értelmes felfelé tekintés.
- b) És az emberi életnek egek felé való magasodása. Ez pedig az isteni élet élésével Istenhez emelkedés. Sőt! Odajutás!

Bef.: Végül is az egész: Isten szolgálata. Miért? Mert Isten terveinek alázatos eszköze az ember! – Így csendíti harmóniába a nagy világ ezernyi hangegyvelegét.

*

– A szolgálat gondolatát folytatva a „szolgálat minőségéből” fakadó beszéd-vázlatokat állíthatunk össze ezzel a főcímmel:

„Milyen legyen szolgálati viszonyunk?”

1. beszéd: Az igazság mérlegén álló

Bev.: Robinson Crusoe mesetörténetében olvassuk, hogy a magányos sziget embere testvér szolgájává tette a hozzávetődött Péntek névre keresztelt négert. A későbbi történetük azt mutatja: mindent közösen tettek, egymásnak adtak és egymástól kaptak. – Mintha feleletet kapnánk ebben a mesetörténetben arra, hogy milyen legyen az ember Isten szolgálatának legelső jegye. Legyen: igazságon alapuló. – Hogyan kell erre lélekben felkészülni és hogyan kell ezt megvalósítani?

1. Tőle kapok mindent!

Ez az alaptétel – elméleti felkészülés.

- a) Minden emberi tevékenység valamelyes elvi elrendezkedésből fakad. Aki Istent tartja minden jó forrásának, az elemi lendülettel fog Feléje fordulni egész lelkével.
- b) Így Tőle kérek mindent. Földi javakat, lelki kincseket, szellemi értékeket.
- c) Így Vele él az életem. Testi erőimet – Tőle vettem. Lelki tehetségeimet – Neki köszönhetem. Kegyelmi életemet – Ő adta nekem.

Ez valóban – az isteni életigazság elismerése, és az alapja – az isteni igazság alapján való tevékenysége.

2. Neki adok mindent!

Ez már a megvalósítás ténye. Az igazság helyes szolgálatának is mondhatnám. – Hogyan megy ez végbe?

- a) Neki ajánlom a világot – mint mindenek Urának.
- b) Neki adom életemet – mint égi Atyámnak.
- c) Neki ajánlom örök boldogságomat – mint az igazi Szeretnek és élő igaz Személynek.

És mindez úgy lesz valósággá, hogy léletté alakítom tevékenységemmel, lélekképem tökéletesítésével szebbé teszem Isten adta lelkemet. – Az egész szolgálati viszonyom tehát: isteni igazságon alapszik és isteni igazságok szerint tökéletesíti az Isten akarta életnemesítést.

Bef.: Végezetül ezt a tételt szögezzük le mint az igazság lényeges jegyét: a szolgálat viszonyát indítsa és járja át a szeretet. Ekkor nincs szolga és Úr, hanem gyermek és Atya él mindörökké.

2. beszéd: Hűségesen kiteljesülő

(Erkölcsi beszéd: A hűséges szolgálat)

Bev.: Egyik püspökünk nemesi címerén ez a szöveg olvasható:

„Fidelis ” És a mi szolgálatunk Istennel szemben?

Valami egyetemes, következetes és hűséges. – Hogyan kell ezt értelmeznünk?

1. Az igazság csak alap és indulás.

Hogyan kell ezt értelmeznünk? És hogyan kell az Isten szolgálatát megkezdenünk?

- a) Ismerni kell az Istent. Ez emberi erónk műve.

b) Ismerni kell Isten törvényeit. Ez természetes megismerésünk (természet-törvények) és isteni ki nyilatkoztatásunk eredménye.

c) És taposni kell Isten ösvényét. Isten fénye: az Isten törvénye. Isten törvénye – az Isten útjának besugárzása.

2. A hűség azután a folytatás és állandósulás.

Aki az Isten ösvényére lépett, az azután hűséggel is tartson ki rajta. „Senki, aki kezét az ekesszarv-ára téve hátratekint, nem alkalmas Isten országára” (Lk 9,62).

a) Emberi kötelesség – a hűség állandósága. Amit kezdtem, azt folytassam. Hív az Úr, állandó kö- vetője legyek.

b) De külön isteni kegyelem a végnélküli kitartás állhatatossága. És nem emberi erő diadala, ha- nem az Isten kegyelmének szent kiáradása. De az örök élet elnyerésének feltétele. „Aki állhatatos ma- rad mindvégig, az üdvözül” (Mt 10,22). De remélhetjük-e ezt az isteni kegyet? Felelet: Istenatyától mindent remélhet az isteni gyermek.

Bef.: Glattfelder püspök-érsek halálos betegségében volt titkára lett a hűséges szolgálat embere. Mindig és temetése végéig vele volt. – Ez a legnagyobb tett: hűnek bizonyulni. A Mester is ezt emeli ki leginkább mondván: „Jól van, te hűséges, derék szolga! Mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be Urad örömébe” (Mt 25,21).

3. beszéd: **A szolgálat jutalmat szerző**

(Erkölcsei beszéd: Isten jutalma)

Bev.: Az ugart törő földműves hulló verejtéke a föld áldozatos szolgálata. Mégpedig szeretet szol- gálata, mert senki úgy nem szereti a földet, mint a napbarnította arcú gazdaember. Bízunk is abban, hogy bőséges lesz az aratás. – És az Isten szolgálata?

1. Jutalmat nyerő – a munka alatt.

Az ember vizsgálhatja életének jutalmát – a munka alatt. Mit nyer ekkor?

a) Megelégedettséget. Ez alanyi és belső jutalom. Persze ez a megelégedettség a testi és lelki mun- ka különbsége szerint más és más.

b) A fejlődés szemléletének boldogságát. Ebben van tárgyi és külsőséges jutalom. Itt is az anyagi és lelki munka differenciája a fejlődés szemléletének tárgyában nagy különbséget mutat.

2. Jutalmat hozó – a munka után.

Majd vizsgálhatja életének jutalmazását – a munka után.

a) Jutalmaz az Úr a földön. Ez átfutó, majd jövő erőfeszítésre segítő és esetleg megszentelő. Itt se- gítően áldó az Atya.

b) Jutalmaz az Úr az élet végén. Ez – célbafutó és állandóan boldogító. Itt végérvényesen ítélkező Bíró – az égi Atya. Az igazság ez: mindig és mindent jutalmaz az Isten.

Bef.: A megrakott szekerek ballagnak hazafelé... – mondja egy kedves poéta éneke. Ember csűr-jei... Ide hordják a gabonát. Isten csűrjei... Ide viszik Isten embertermését. Az utóbbiba maguk a lelkek térnek. Így jutalmaz az Isten! De valóban szolgálatunk tartalma is az Isten.

*

c) *alcsoport: Kiktől tanulhatunk?*

Arról szólhat: kik lehetnek a mi mestereink? – Ennek a gondolatcsoportnak erős didaktikai jellege volna. Két részre is osztható: **általánosra** és egy egészen **gyakorlati** részre.

– **Általános rész**

1. beszéd: A jó emberektől

(Pedagógiai beszéd: A jó ember lelki hatása)

Bev.: Mesterünk, a nagy és isteni Tanító, Önmagáról mondta: „Tanuljatok tőlem, mert szelíd va- gyok és alázatosságú” (Mt 11,29). Majd a kisgyermekre utalva így szólt: „Bizony mondom nektek: Ha meg nem változtok és olyanok nem lesztek, mint a gyermek, nem mentek be a mennyek országá- ba” (Mt 18,3). – Így a jók és tiszták, de mindenkifelett a Teljes Jó, az Istenember a népek tanítója. –

De miben cseng az ő tanító szavuk?

1. Evangéliumot hirdető szavukban.

Mit jelent ez?

a) Lehetnek ők **hivatott** tanítók. Egyház szolgálói. Szülők. Feljebbvalók, előljárók. Tanítók.

b) Lehetnek ők alkalomszerűen hatók. Ilyenek – a velünk baráti kapcsolatban élők. Együttélők. Barátok. Ilyenek a teljes váratlan alkalomszerű tanítók. Felnőttek és komoly emberek intő beszédje. Az öregebbek joga és kötelessége. Társaságban való intés.

2. Evangéliumi példájukban.

Sokszor hangoztatják: a szavak elröppennek, a példa megmarad. Tényleg nagyobb a tett, mint a szó. Mesterünkről is azt írja az evangélista: „Ahol csak megfordult, jót tett” (Ap.Csel. 10,38).

a) A példa – élet. Mintázásra segít. Exempla trahunt!

b) Az élet magával ragad. Megragad és lendít.

c) A sodródás ereje állandóan lendít. Az állandó követés és munka a lényeg. Mit tesz tehát a példa? Felfigyeltet, megragad, magával sodor. Miért? Mert életben mutatja, hogy a jó élet nemcsak lehetséges, hanem valóság. Végül is ez az érzés lesz életté mibennünk: „ha tehették ezek és azok, akkor miért nem te, ember?” (Szt. Ágoston).

Bef.: Befejezésül mit mondjak? Elég volna arra a tapasztalati tényre hivatkozni: amit a mindennapi élet mutat. Ez pedig röviden így szól: a kulturális életben bontakozó munkák, tervek, rajzok és minták szerint történik. „Tervrajzok – a jövő alapjai”. – És az ember egyéni életében? Az „Isten népe” a minta, és róluk alakul az isteni ember.

2. beszéd: A gonoszoktól

(Erkölcsei beszéd: Mit tanulhatunk a gonoszoktól?)

Bev.: Hát tőlük is tanulhat az ember? Látszólag meg kell tagadni a tételt, de a mai Evangéliumból ezt olvasom: „Én is azt mondom nektek: Szereztek magatoknak barátokat a hamis mammonból...” (Lk 16,9). – Van tehát olyan tanulság is, amelyet a gonosz embertől tanulhat az Isten odaadó népe. – Mit tanulunk tehát tőlük?

1. A célratörés következetességét.

Valami kemény következetesség jellemzi életüket. Amit akarnak és amire törnek, abban következetesen kitartóak. Mit tesznek ők?

a) Keresik a földi boldogságot. Otthont akarnak a földön. Boldogságot az életben. Mindent feláldoznak az anyagiakért. Egyszóval: az ő földi céljukat minden erővel megvalósítják. „Végük a pusztulás, istenük a hasuk s dicsekvésük az, ami a mi szégyenünk” (Fil. 3,19).

b) Mit tegyünk mi? Tanuljunk tőlük – boldogságért való áldozatos életet. Tanuljunk tőlük – mindent odaadni a célok eléréseért. De ez a cél örök és isteni világ legyen, amelyért valóban érdemes áldozni mindent!

2. A földi, anyagi eszközök értékesítését.

A gonosz ember életcélja a föld, és ennek birtoklásáért mindent áldoz a bűnös. És az eszközök milyenek?

a) Gonoszsággal és gonoszságra használják más földi javait. A céljuk anyagi, az eszközök hitványan bűnösök. Nem válogatóság az eszközökben, de következetesek az anyagi céljuk elérésében. „De most vessétek le mindezt: a haragot, bosszúságot, rosszindulatot, átkozódást, szátok ocsmány szavait. Ne hazudjatok egymásnak!” (Kol. 3,8-9).

b) És a mi eszközeink milyenek? Lényege: örök értékévé változtassuk saját földi javainkat. Nekünk tanulnunk kell azt a tételt, hogy földi kincseinkből kell megszerezni az örökkévalókat. „Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, de aki érettem elveszíti életét, megtalálja azt” (Mt 16,25).

De csak ezt! – A módszert, a máséból való szerzést nem szabad elsajátítani. Mert a Mester így vonja le a tanulságot: „Szereztek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy amikor meghaltok, befogadjanak titeket az örök hajlékba” /Lk 16,9/.

Bef.: Lényegében legyen mesterünk a hamis sáfár, módozatban ne kövessük a „hamisság” sáfár népét.

3. beszéd: Mindenki tanítónk

(Pedagógiai beszéd: A reáhatás általános)

Bev.: Aki az élet belső tartalmát egy fogalommal akarná kifejezni, az azt mondaná: örök áramlás.
– Az egyik a tudomány felfogásával, amely Hérakleitosztól kezdve a legmodernebb Jeans és Eddingtonig a mozgásban látja a dolgok lényegét. – És az egymásra ható élettényezőkkel hogyan állunk?

1. Körülöttünk és belénk áramlik az élet.

Az ember nem különálló sziget, hanem közösségi lény. Van benne kiemeltség, személyiség, de ennek alakulásában tekintélyes szerepet játszik a közösség.

a) Emberek közösségben élnek. Emberek közössége alakít. Isten közelsége és kegyelme is kapcsol.

b) Bár személyiségünk értékét szolgáljuk. Földön. Örök életben. De fontos: a személyiség itt is megmarad. Szt. Pál szövege arra is magyarázható, hogy a személyes élet lényege: a szeretet. „Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

2. Belőlünk és körénk áramlik az élet.

A kölcsönös hatások azután belőlünk is kiáramlanak.

a) Kiinduló források vagyunk. Minden egyes közülünk „életforrás”. Lelkünk tartalma üdítő erő, vagy pusztító sodródás lehet. Lélekkörzetünkben élet fakad (Lásd: az oázisok példáját).

b) Üdítő áramlást árasztunk. Ez már részletezése a fenti záró gondolatnak. Mit okoz az egyéniségünk isteni ereje? Szavunk – emelkedően csengő és így nemes embert erre fordító. Életünk világító példa és így a kezdő embert haladásra serkenti. Kegyelmi életünk isteni erejű és így a természetes embert a természet-feletti szintjére serkenti.

Bef.: Így mindenki állandó hullámverésben él. Mindenkit mindenki és minden nevel és alakít. És a kölcsönösség az életfejlesztés dinamikája.

Gyakorlati rész

1. beszéd: A családi fészektől

(Pedagógiai beszéd: A családi fészek)

Bev.: Prohászka O. püspök akadémiai székfoglalójának ez volt a tétele: „mekkora mélység a kicsi fecskéfészek!” – De miért?

1. Mert az „otthon” védelmét nyújtó szent hely.

A gyermek beleszületik a családi szentélybe. Ez a házasság isteni gondolata. Mit kap ebben?

a) Otthont... Lakás, élelem, testi gondozás.

b) Nevelő családi kört. Szülők, testvérek.

c) Isten felé irányító szentélyt. Az „otthon” istenfélő jellege. Az istenfélő szülők nevelő munkája (képek, otthoni élet...).

2. Mert védő angyalai: szülők –örök tanítók.

A családi fészek jellege és értéke azonban nemcsak a megindulás, a kisgyermek korban értékes. A családi fészek egész életre kiható bélyeget üt az ember lelkére.

a) Alapvetést – a család adja.

b) A hazavárást – a család biztosítsa. Akár jó életben. Akár a tékozló fiú életében.

c) Az önzetlen szeretetet a család forrása. Más megbocsát, de az anya mindig szeret. Ezért mentes a törvénykezésben a vallomás alól az édesanya.

Bef.: „Fészeklakó” az ember. – Csak a madár „fészekhagyó”... Még új „fészekrakás” esetén is haza-hazatér... A szeretet kapcsa örök.

2. beszéd: Az iskolától

(Erkölcsei beszéd: Az iskola nevelő hatása)

Bev.: Kicsi „fészkünk” szélesebbre tágul, mikor az iskola nagyobb otthonába térünk. Itt egyenesen a tanítás a hivatás. Itt egyenesen a tanulás a kötelesség. – Mit ad tehát ez a „fészek”?

1. Feltárja az igazságok zárt birodalmát.

Talán magunk elé rajzolhatnók az iskolaterem képét.

a) Padok, tábla, képek alkotják a bútorzatát. – Majd könyvek. Ezek segítenek és magyarázatot kö-

vetelve beszélnek. Így reá kényszerítenek a kutató munkára.

b) A tanító adja az iskolaterem lelkét. Ő már az a szent személy, aki kapcsolatba lép a kis gyermekkel. Szeretettel kezeli. A tudás eszközeit felé viszi. Az ismeretlen világokat feltárja. A lélek készségeit, igazságkeresését gondosan kifejleszti.

2. Kibontja, megindítja a lélek szárnycsapásainak technikáját.

Az iskola kapui azután más és más táblát viselnek. Eszerint más és más a hivatásuk.

a) Általános iskola. Itt az alapvetést adják és az élet általános igazságaiban adnak útmutatást.

b) Középiskola és szakiskola. Itt már a szellemi és gyakorlati életre nevelődnek.

c) Egyetem. Itt az elmélyedő és tudományos alapokat sajátítjuk el.

d) Tudósképző intézet. Itt az előrejutás céljából a kutatás és leleplezés, életigazság keresés és hasznos felhasználása folyik. – Mindenki részes valamelyes szellemi kincsben, és így az iskola mindenkinek szent értéke.

Bef.: Ez a „fészek” sok „kis fészek” emberfiókáinak együttes családja. Jó ez, mert előkészítője a közös élet szépségének.

3. beszéd: A társadalomtól

(Erkölcsei beszéd: A társadalom nevelő jellege)

Bev.: Tudósok meghatározása szerint emberek egyeteme. Annak minden kincsével és terhével. Egyedek alkotják és mégis a sok egyednek egészen különös eredője, amely visszaható az egyes személyre. Áramló zuhatag, amelyben él az eleven nemzedék. – Hogyan alakít minket a társadalom?

1. Súrlódásokkal csiszol.

Az emberi társadalom a nagy egység, amely kisebb körökben érezteti hatását.

a) Mik a keretek? A család az ősi sejt. A falu, a város, az ország a szélesebb keret. A nemzetek egysége a teljesen átfogó egyesítő erő.

b) Hogyan dolgoznak és alakulnak az észlelhető erők? Szociális helyzetek ható erejét érezzük. Kulturális tényezők hatásait tapasztaljuk. Szellemi forrongások mozgataisait látjuk.

2. Végül is csiszolódások útján egybehangol.

Az átalakulás azután egészen hasonlóvá alakít.

a) A közössé váló érdekszféra. Testi és lelki törtétesek.

b) Közös életöröm és szenvedés. Ez: az eudaimonikum közössége.

c) Közös lesz az egész élet szemlélete. Ez a szellemi élet közössége.

Így lesznek azután humanista, eudaimonikus és szellemi történelmi korok.

Bef.: Végső eredményben le kell szögezni, hogy a társadalom tényleg alakít és egybecsiszol. A lényeg ez: egymás körzetében élve a jobb és előrehaladó embertípus kialakításán dolgozunk. A „társadalmi ember” több, mint az „elszigetelt”. Többet kap és többet ad. Szociális az élet, szociális legyen az emberszemély is. Erre nevel az egész társadalom.

*

– Most azután még **további**, de egészen rövid vázlatokat közlünk – ugyancsak a **hamis sáfár** megítéléséről.

1. beszéd: A számot vetni akaró gazda

Bev.: A leszámolásról kellene megemlékezni. Minden sáfár számadással tartozik. – A tárgyalásunk bontsa meg a tételt úgy, hogy a titkos cselekedeteket feltáró lelkiismeret szólaljon meg mondván:

1. Sejti a számadás kötelezettségét.

2. Ismeri gonoszágaink történetét.

3. Csalással védelmezi a hitvány jövőjét.

Bef.: Állapítsuk meg: hitvány munkának csalással végződik befejező akkordja.

2. beszéd: Nyugvóhely keresés

Bev.: Nyugalmat keres minden sáfárkodó. De hol találhat a földiekkel hitványul tevékenykedő?

1. Csalás volt vagyónának alapja.

2. Csalás legyen jövő otthon találásának alapja.

Bef.: Leszögezhető, hogy még a csalás is segít – az otthon szerzésre.

3. beszéd: A sáfárkodó életzarándok

Bev.: Kiemelendő, hogy sáfárkodó munkára indít bennünket a Mester.

1. Földiek megmunkálása a kötelességünk.

2. De lelkiek kidolgozása a feladatunk.

Bef.: Fogjuk egységbe az egészet mondván: ilyen munka mellett várhatjuk a felelősségre vonó Gazda számvetését.

4. beszéd: A földi barátok szerzése

Bev.: A számkivettség és barátian fogadó karok különbsége magyarázandó.

1. A számkivetésben elpusztulunk.

2. A baráti karok között megpihenünk.

Bef.: Állapítsuk meg, hogy a gonosz sáfár a gonoszság fokozása nyomán remélhet befogadó hajlékot.

5. beszéd: A föld kincsei – az otthon előkészítésének eszközei

Bev.: Emeljük ki, hogy az Isten azért adta a földi kincseket, hogy azzal szerezzük meg az égi értékeket. Lényeg: a mulandó földi kincs – örök otthont készít.

1. A gonosz sáfár a földi kincsekből – gonoszság útján szerez földi otthont.

2. Az igazság fiai pedig – a földi kincsek helyes használati módján szereznek maguknak örök hajlékot.

Bef.: Ismételten és erősen emeljük ki: a földiek használata útján kell megszerezni az égieket. Az igazi otthont!

6. beszéd: Az égi otthon kapuja felé

Bev.: Színezzük, hogy sáfárkodás útján járja az ember az örök élet zarándokútját.

1. Értékesítsd a földieket.

2. Hogy megnyerd az égieket.

Bef.: Ezt a tételt tanuld a gonosz sáfártól!

7. beszéd: És a módszert is kövessük

Bev.: Tegyük különbséget a tartalom és a módszer között. – Mi a tartalom? Az otthonszerzés. – Mi a módszer? Gonoszság vagy igazság. – Mit tanulunk a gonosztól?

1. A tartalmi célratörést.

2. De nem módszertani eljárást.

Bef.: Leszögezhető, hogy tanulhatunk a gonosz sáfártól.

8. beszéd: Az örök hajlék lakója

Bev.: Felvethető a kérdés: kicsoda leszen az örök hajlék befogadottja?

1. Aki felhasználja a földi kincseket.

2. Aki „alkimiával” égi arannyá váltja a földieket.

Bef.: Örömmel szögezzük le: égiekké változtathatók a földiek.

d) alcsoport: Diákbeszédek

1. beszéd: A lépcső építők

(Erkölcsi beszéd: Az egekbe törő ember)

Bev.: Jákob pátriárkáról azt olvassuk az Írásban, hogy álmodva egekig támaszkodó létrát látott, melyen az ég angyalai szálltak le a földre. Álom volt az egész, de olyan álom, melynek emlékére a pátriárka olajat öntött a nagy köre, hogy ezzel is jelezze: szent az a hely, ahol ő pihent és angyali jelenéssel látta az egek kaputárulását. – De ha ennyire felmagasztalta Jákob álmának helyét, hol angyalok szálltak az égből a földre, mivé magasztosíthatta volna azt a helyet, ahonnét létrák emeltettek volna az éghez, amelyen az emberek, az Istennek földre küldött „angyalai” szállnak az égi hazába?... Az igazság pedig ez: mindenikünk lelke szent kiinduló hely és minden emberi munka egy-egy lépcsőfok megépítése az egek világa felé.

1. A lelkünk az a szent kiinduló pont, ahonnét Istenhez szárnyalnak a gondolataink.

Mi vagyunk azok a kis szellemi központok, amelyek feltáruuló amforaként nyílnak az ég felé, hogy befogadja az egek világát. Bár végtelen az Úr, és beláthatatlan az országa, mégis az emberi lélek alkalmas arra, hogy megismerje és befogadja.

a) A föld az öntudatlan sárteke és az egek alatt pihen, de nem tudja tudatosan befogadni az ég ragyogó szépségét. Legfeljebb öntudatlanul hirdeti az Isten gyönyörűségét, de a mindenség tudatos és földi felfogója egyedül az emberi lélek. A föld csak olyan létra támpontja lehet, amely az égből leszálló angyalok lábainak ad helyet, de nem lehet annak a létra lehetőségnek az alapja, amelyen az ég felé haladhat az ismeret útján a világ.

b) Csak az emberi lélek lehet ennek a felemelkedésnek, felfelé törésnek az alapja. Azért emeltetik ki az Úr teremtő munkájában az a mozzanat, hogy a lelket az Úr lehelte az emberbe. – Az éghez való felemelkedés lehetősége az ég Urától külön teremtett, tehát valamiképpen kivételesebben isteni értékű lélek útján lehetséges. A lélek ismer, törtet, vágyakozik, próbálkozik, dolgozik, fárad. Megsejti az örök világok valóságát és munkába kezd, hogy ezt a szent hazát elérhesse.

2. De lelkünk az a csodásan bontakozó, aki maga is az Istenhez lendül.

Egymásután kellene megépíteni azokat a lépcsőfokokat, amelyek segítségével elérheti az egek világát. Ebben a munkában az evangéliumi Mester tanítását keresi. Mit kell tennie, hogy ezt a hatalmas művet elérhesse?

a) Az Úr Jézus a mai Evangéliumban erre a kérdésre felel meg, mikor arra hivatkozik, hogy szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonból... A földet, a sarat, a vagyont, a kincset, az aranyat, a rangot, a hivatást, a munkát tehát úgy kell használnunk, hogy mindenből lépcsőzetet építsünk. Az adakozó, a lemondó, a nagylelkű ember minden tettével nem a pazarló szerepét játssza, hanem az építőmester lépcső anyagát adja. Hordja a köveket a lépcső építéshez. Minél többet hord, minél többről mond le, annál magasabb, éghez közelebb álló a lépcsőzet, amelyen az Úr felé halad. Az életének ilyen beállítása azután nem lesz teljes kiüresítés, hanem megkönnyítés.

b) A földi terhektől megszabadult ember könnyebben emelkedik az ég felé... Sőt valóság lesz benne az evangéliumi Mester szava: „...„Könnyebb a tevének átmenni a tű fokán, mint a gazdagnak Isten országába jutni” (Mt 19,24). – A föld terhétől megszabaduló, annak súlyából lépcsőt építő ember az egek kapujába jutva így áll az Úr elé: mindenből, ami föld, kifosztottam magam, mindenből, aranyból, ékszerből, drágakőből lépcsőzetet építettem, lelkem tiszta, megneemesített formájában kérek bebozsátást. A felelet ez lesz: „Tárljatok fel hatalmas kapuk, tárljatok fel, örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya!” (Zsolt. 23,7). Aki tehát lépcsőt épített, az az égi hazába száll vissza...

Bef.: A bábeli emberek is építkeztek. Tornyt, hatalmasat, égis érot. De azért, hogy el ne széledjenek a földön!... Mi is lépcsőt építünk, de azért, hogy elszálljunk a földről... Ők a kövek súlyával akarták magukat a földre kötni, mi pedig a föld terhétől való szabadulással akarunk az égbe szállani. – Jákob égis éris létráját magunk építjük, ezen emelkedünk az egek Urához, a mi mennyei Atyánkhoz.

2. beszéd: A mindig gazdagodó ember

(Erkölcsi beszéd: A tökéletesedés útján)

Bev.: Aki birtokba veszi, hatalma alatt tartja a föld egy részét vagy a mélységek aranyát, az gazdag ember. Kövek, barázdák határolják a széleket, az arany csengése jelzi a kincseket. Ez a földbirtoklás

termeli a ringó búzát, táplálja a föld gazdagának testét. – De csak így birtokolhat-e és csak testét táplálhatja-e az ember?

1. Birtokok szemmel is... füllel is...

a) A kis lakás, a ház, a föld szűk vonalán túl terjed a nagy világ. Ezt is nekem adta az Úr. – Birtokba veszem, hogy lelkemnek, életemnek fejlesztőjévé legyen.

b) Meglátom bennük a Teremtőt... Hozzá lendítem a birtoklás útján a lelkemet!... Birtokok füleimmel. – A természet zsongását hallva élvezem a madarak, a patakok énekét. Az Úr szavát hallgatva – emelkedem az Úrhoz.

2. Birtokok lélekkel és vággyal.

a) Az örök világokig emelkedik a lelkem. Azt is magamévá teszem. Így leszek gazdag. Ez már igazi gazdagság, igazi királyság. Így enyém a tőlem el nem vehető ég.

b) Itt nincs sáfár, aki rossz kötelezvényt ír. Itt nincs szolgaság, amely a vagyon rabszolgájává tesz. Itt Úr az ég Ura, és úr vagyok én is, a föld ura.

Bef.: Semmihez sem fűződik a lelkem és **minden** az enyém. Minden szolgám és segítőm az Isten felé. Boldogan közeledhet a számadásom, mert mindent elvesztettem, de minden örök értéket megszerztem.

* *

Beszédláncok

Természetesen itt az összefogó rendszer közlésén van a hangsúly, és csak útmutatásokkal jelezzük a járható utat. –Igen fontosnak látszik, hogyha egy-egy összefogó tételt választunk, akkor az előző és részletesebben fejtegetett beszédvázlatokból meríthetünk anyagot. – Lássuk most ezeket a részletekbe rendezett tételsorozatokot egyenként.

I. beszédlánc címe: „Minden az Úré”

Ennek a beszédláncnak tartalma ez: az egész mindenség az Istené, a teremtés jogán. Ebből azután a következő beszédtelemek vonhatók le.

1. beszéd: Minden – az Úr kertje

1. Teremtő az Isten.

2. Teremtmény – a mindenség.

2. beszéd: Minden ember – a kert munkása

1. Uralom alá veendő a világ.

2. Értékesítendő minden virág.

3. beszéd: Minden ember – a kert élő virága

1. Az emberiség egységének egyede.

2. A személyiség révén különálló értéke.

4. beszéd: Minden ember – a kert ékesítő pompázója

1. Dísze – a földi paradicsomnak.

2. De örök virágzója – az örök otthonnak.

*

II. beszédlánc címe: Mik a Szentlélek legdrágább kincsei?

(Dogmatikus sorozat)

1. beszéd: **A természetfeletti hit**

2. beszéd: **A természetfeletti remény**

3. beszéd: **A természetfeletti szeretet**

4. beszéd: **Az ilyen magasszerelésű élet**

*

III. beszédlánc címe: „Életkincseket szóró az Isten”

Ennek a beszédláncnak az lehet a tartalma, hogy égi Atyánkat olyan szerepben állítsuk be, Aki mindig és mindenkinek jót kínál és jót szór.

1. beszéd: Hogyan indít az életbe az Isten?

1. Mindenkit gazdagon.
2. Mindenkit egyénien.

2. beszéd: Kincsestarisznánk tartalma

1. Az ember kincsei általában.
2. Az egyéni hivatások különlegesen.

3. beszéd: Az úton is gazdagító Teremtő

1. Kegyelmevel segít.
2. Megszentelésével nemesít.

4. beszéd: A fogyatkozásban is mellettünk álló

1. Várja a bűnöst.
2. Keresi az elveszettet.

5. beszéd: Állandóan restitúciós a kegyelme

1. Múltat temet.
2. Jövőt isteniesít.

*

IV. beszédlánc címe: Az Isten ajándékainak hordozója az ember

Ennek a beszédláncnak az a hivatása, hogy értelmezze az előző beszédláncot így: amit Isten adott, annak legnagyobb részét hordozza az ember. – Alapelv legyen: „Különben, testvérek, örüljete, tökéletesedjete, buzdítsátok egymást, legyetek egyetértők, éljete békében. Akkor veletek lesz a szeretet és a béke Istene” (2Kor. 13,11).

1. beszéd: Mindenünk ajándék

1. Földünk.
2. Terményei.
3. Lelki tehetségeink.

2. beszéd: Mindenünk készség

1. A „lehetőségek” emberei vagyunk.
2. A „megvalósulás” lényei lettünk.

3. beszéd: Mindenünk őrizendő kincs

1. Qustodientes.
2. Reddentes.

4. beszéd: Mindenünk kamatoztatandó tőke

1. Labore agenda.
2. Tremore curanda.

*

V. beszédlánc címe: „Életkincsek sáfárai vagyunk”

Itt azt a gondolatot kellene fejtegetni, hogy Isten reánk bízta a nagy világ felé szórt életkincseit...”
... töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28).

1. beszéd: Örök vagyunk?

1. Örzői vagyunk-e csupán kincseinknek?
2. Vagy dolgozói a vett értékeknek?

2. beszéd: Értékesítőknak küldettünk!

1. „Negotiamini dum venio”.
2. Sed: redde rationem illicitationis.

3. beszéd: De Isten terve szerint!

1. Isten adja a küldetést.
2. Ember teljesítse az isteni indítást.

4. beszéd: Sohasem tékozolva vagy csalással értékesítve!

1. Ne szórd el a kincset!
2. De csalással se halmozd azokat!

5. beszéd: Igazságos Isten adta, szolgálatos ember kamatoztassa!

1. Az igazi Atya adja.
2. A szerető fiú hasznosítsa!

*

VI. beszédlánc címe: A sáfarkodás mikéntje

Itt arról kellene beszélni: hogyan kell munkába állnia az Úr hivatott sáfárjának? – Persze a gondolatot úgy kellene határolni, hogy az lelke üdvözítése: célja az „isteni Gazda” munkába állításának.

1. beszéd: Munkával fordulok a nagy világ felé

1. Isten kincseit látom.
2. Isten kincseivel dolgozom.

2. beszéd: Munkával merítek belőle

1. Termel a munka.
2. És használja a munkás.

3. beszéd: Munkával kamatoztatok

1. Tervszerű a gondozás.
2. Termelő a befektetés.

4. beszéd: Munkával gazdagodom

1. Áldozatos fáradozás az eszköz.
2. Gyarapodó magtár az eredmény.

*

VII. beszédlánc címe: A sáfarkodás lemérése

1. beszéd: Hú sáfár – a kamatoztató
 1. Másé a tőke.
 2. Tied a kamatjának része.
2. beszéd: Hűtlen – a zsákmányoló
 1. Tőkét pazarló.
 2. A munkával magának harácsoló.
3. beszéd: Hú sáfár – a másnak szerző
 1. Az indítója a kincses föld.
 2. Azé a kamat egy része is.
4. beszéd: A hűtlen sáfár – a csak magának gyűjtő
 1. Máséból.
 2. Magának.

*

VIII. beszédlánc címe: Sáfárkodásunk számvetése

Ez a beszédlánc azt értelmezze, vagy más megvilágításban magyarázza az előző beszédláncot. De inkább tárgyi szempontok legyenek a döntők.

1. beszéd: Quid fecisti?
 1. Ébren felelősségre hív.
 2. Álomban is zavar.
2. beszéd: A teremtett munka eredmény-képei
 1. Valóságukban élénk állnak.
 2. Gyötrő alakban rémítenek.
3. beszéd: Az Úr igazi Bíró
 1. Lát mindent.
 2. És megítél mindent.
4. beszéd: Tetteid az ítélet alapjai
 1. Amilyen az ágyvetés...
 2. Olyan az alvás...
5. beszéd: Még az örök életre is kihat az ítélet
 1. Földi életünk megítélése.
 2. Örök életünk mikéntje.

*

IX. beszédlánc címe: Otthont keresők vagyunk

Ez a beszédlánc azt magyarázza, hogy az ember nem „kóborló kiverő”, hanem otthont kereső isteni követ. Ezért akar még bűnös úton is – otthont találni a hűtlen sáfár. Az otthonkeresésben tanuljunk tőle. – Bár ő **gonoszul**, de úgy használja a földieket, hogy ne maradjon kiverő az élet országútján...

1. beszéd: Családi otthonunk
 1. Családunk a fészünk.
 2. Családunk életerőnk.

2. beszéd: A tékozlás után is hazavágyunk
 1. Mindenki megtagadható.
 2. De a családi fészek hazavár.
3. beszéd: Minden eszközt erre használunk
 1. Ezt építjük.
 2. Ezt szépítjük.
4. beszéd: De az „örök otthon” is ősi igényünk
 1. Vándormadarak vagyunk.
 2. Az „örök tavaszi Hazába” vágyunk.
5. beszéd: Mit tegyünk, hogy odaérjünk?
 1. Isten adta természetünk szavait hallgassuk.
 2. Isten csendítette kinyilatkoztatás szavait kövessük.

*

X. beszédlánc címe: Az otthon vágya

Ez a beszédlánc tárgyilag értelmezze az előző lánc alanyi értelmezését.

1. beszéd: Számkivetettjei a paradicsomnak
 1. Ádám népe – a paradicsom kapuin kívül.
 2. Ádám népe – nehéz munkára tör.
2. beszéd: De vágyakozói az Isten adta otthonnak
 1. Visszavágyunk oda...
 2. Ahol szépséges életünk pompázott.
3. beszéd: Még a gonosz sáfár is otthont keres
 1. Otthon nélkül nincs élet.
 2. A gonosz sáfár is otthont keres.
4. beszéd: A jó sáfár örök otthont talál
 1. Az élet-gondozás – Isten kincseinek sáfárkodása.
 2. Az élet-kivirágzás – az örök otthon nagyszerűsége.

*

XI. beszédlánc címe: A földiek és égiek

Ennek a beszédláncnak tárgya legyen az a tétel, hogy föld és ég **nem** teljesen elszakadt világ, hanem az ember életét tekintve az egyik a másiknak előkészítője és feltétele...

1. beszéd: Egyik a másik szolgája
 1. Isten tervében minden és mindenki.
 2. Isten tervében mindenki ember.
2. beszéd: A föld árán szerzendő
 1. A földieken dolgozunk.
 2. Az égiekért.
3. beszéd: A föld okosai gonosz ul szerzik a földit
 1. Okos a gonoszságban.

2. Hogy biztosra vegye a földi otthont.

4. beszéd: Az ég nemzedéke a földiek árán szerzi az égit

1. Égiek vagyunk.

2. Egekbe törünk.

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckéhez fűződő beszédek

„Vagy nem tudjátok, hogy mindnyájan, akik megkeresztelkedtünk Jézus Krisztusra, halálára keresztelkedtünk meg? A kereszttség által ugyanis vele együtt a halálba temetkedtünk, hogy amint Krisztus az Atya dicsősége által föltámadt halottaiból, úgy mi is új életet éljünk. Ha ugyanis halálának hasonlósága által egybenőtünk vele, akkor föltámadásában is úgy leszünk. Hiszen tudjuk, hogy a régi ember bennünk azért feszítettett keresztre vele együtt, hogy a bűnös test elpusztuljon és ne szolgáljunk többé a bűnnek. Aki ugyanis meghalt, megszabadult a bűntől. Ha tehát meghaltunk Krisztussal, hiszszük, hogy (Krisztussal) együtt élni is fogunk. Hiszen tudjuk, hogy a halottaiból föltámadt Krisztus többé nem hal meg, a halál többé nem uralkodik rajta. Halálával ugyanis egyszer s mindenkorra meghalt a bűnnek, életével azonban Istennek él. Ezért úgy tekintsetek ti is magatokat, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Krisztus Jézusban, (a mi Urunkban)” (Róm. 6,3-11). – (Hasonló a folytatás tartalma is: Róm. 6,12-25 és 8,12-17)...

Különálló beszédek

1. beszéd: A megfeszített régi ember

(A lélektisztulás)

Bev.: Szinte harsonázó szóval szól ma a Szentleckében az apostol mondván: „Hiszen tudjuk, hogy a régi ember bennünk azért feszítettett keresztre vele együtt, hogy a bűnös test elpusztuljon és ne szolgáljunk többé a bűnnek” (Róm. 6,6). De amikor a bűn szolgaságának levetését hirdeti, akkor az örök életre való föltámadás gyönyörűségét is hangoztatja. Mintha az csendülne az ajkán: szabadulj ember a bűnnek rabságából, hogy feltámadjál az isteni élet gyönyörűségébe! Mégpedig a földön és az örök életben egyaránt!...

1. Tagadjuk meg bűnös életünket! Legyen ez **temetése** a „rég embernek”: „Ezért tekintsetek ti is úgy magatokra, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Krisztus Jézusban, a mi urunkban” (Róm. 6,11). – Ez pedig az újjászületés alapja, amelyet a Mester így hirdet: „Bizony, bizony mondom nektek: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

a) A megindulás: a **bűnbánat**, amely a múlt életnek temetése. Urunk életében olyan központi jellegű a bűnök megbánása, hogy minden „Hozzá térőnek” alapfeltétele a bűnök temetése. Sőt, Zakeus, Lévi csak úgy mernek közeledni, hogy mindenben **jóvátételt** ígérnek... Ő maga tanításában így fogalmazza ezt: „Már azt is állítsák törvényszék elé, aki haragot tart” (Mt 5,22).

b) Ezt a megindulást azután **bocsánatvétel** követi. Ez az az élet, ami a „temetés után” következik. – Gondolj csak magadra! Egy igen jó és mélységes feltárása lelkünknek nem hozza-e a feloldozással a tisztult élet hajnalhasadását?... A „mea culpa” eredője a „vita nova et regenerata”. – Ezer példa hozható fel erre, de a saját életed legyen a példák példája! – Mindez pedig a Mester megbocsátásából fakad, amely kegyelemnek adási hatalmát követein keresztül élvezzük. A Mester így adja apostolainak és utódjainak a hatalmat: „...amit föloldasz a földön, a mennyben is föloldott lesz” (Mt 16,19).

2. Persze, az „átalakulás után” a következő feladat marad: **Kemény önfegyelmezetségre szorít-suk életünket!**

Legyen ez **feltámasztása** az „új embernek”: „Ne uralkodjék tehát halandó testetekben a bűn, s ne engedelmességetek kívánságainak. Tagjaitokat ne vessétek oda a gonoszság eszközéül a bűn szolgálatára, hanem mint halálból életre keltek, adjátok át magatokat az Isten szolgálatára, tagjaitokat pedig az igazság eszközéül az Istennek” (Róm. 6,12-13).

a) Az emberi erőfeszítés az **akaratból indul** és a tökéletesebb életre segít. Ha gyenge is az emberi akaratunk, ne féljünk, mert reánk is áll az a kegyelem, amit az apostolnak adott az Isten: „Elég neked

az én kegyelemem, mert az erő a gyöngeségben lesz teljessé” (2Kor. 12,9). – Ezzel az erővel pedig megvalósíthatja az isteni parancsot: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

b) De a **lelkibb** és még inkább a kegyelem erejével **szellemibbé** lett ember – már a földön is – **isteni ember**. Ezt mondja az Írás: „Akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai” (Róm. 8,14). Sőt: reménye lehet, hogy az örök élet örököse lesz az égben. Az apostol tanítása így szól: „Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,17).

Bef.: Mít vigyünk magunkkal tehát tanulságul a Szentlecke olvasásából? Azt a vigasztaló igazságot, hogy aki „megfeszíti testét”, az megnyeri a lelkének **üdvösségét**. De úgy is fogalmazható a tétel: **aki fáradozik egész életén át**.

*

a) Ez a beszéd ráépíthető **Szt. Ferenc életére**. Ifjúkori gazdagsága szabadossá tette, de az Úr hívó szavára **mindenét** másoknak és **lelkét** az Istennek adta. Így az élet egyik legnagyobb szentjévé nemesedett.

b) Ugyancsak ráépíthető a **hinduk** „önkínzásának” túlzott formáira, amelyek a test sanyargatásával akarják elérni a lélek tisztaságát és diadalát.

c) De ráépíthető arra a katolikus tanításra is, amely az **aszkezis** hirdetésével a lélek diadalát szerzi meg a test igényei felett.

*

2. beszéd: A Krisztusban halottak

Bev.: Azt a gondolatot kellene érinteni, hogy a világ számára legyen igénytelen és így halott az ember.

1. Értéktelenné teszem a mulandó világot.

„Hála Istennek, hogy, bár a bűnnek szolgálói voltatok, szívből engedelmeskedtetek annak a tanításnak, melyre oktattak. A bűntől megszabadulva az igaz élet szolgálói lettetek” (Róm. 6,17.18).

2. És megtalálom új életemben az örök kincseket.

„Most azonban fölszabadultatok a bűn alól és Istennek szolgálói lettetek. Gyümölcsötök a megszentelődés, célotok az örök élet” (Róm. 6,22-23).

Bef.: Boldogító eredményként lépjen előm: így birtokban tartom az isteni életet.

3. beszéd: A győzelmes Mester

Bev.: A „Mors imperator” gondolatát érinthetném. Azt hisszük, hogy a halál az élet ura.

1. Győzött a feltámadt Mester.

a) Halála átmenet.

b) Feltámadása – végérvényes.

2. És Vele győz az ember.

a) Földi életben diadalmas.

b) Az örök életben győzedelmes.

Bef.: Rövid pregnáns mondatban: „A bűn zsoldja ugyanis a halál, Isten kegyelmi ajándéka azonban az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban” (Róm. 6,23).

4. beszéd: Haljatok halált a bűnnek!

Bev.: Hódoljunk az apostol szövegének és készséges halált halunk a bűnnek.

1. Szembeszállunk a bűnnel.

Ez a halálig menő szembeszállás.

2. Együtt járunk az Úrral.

Ez az örök életbe átnyúló együttjárás. Ezt a parancsot kövessétek: „Éppígy, testvérek, ti is meghalotok a törvénynek Krisztus teste által, hogy ahhoz tartozzatok, aki halottaiból föltámadt. Most tehát teremjünk gyümölcsöt Istennek” (Róm. 7,4).

Bef.: Szögezzük le: ilyen halál – örök élet.

5. beszéd: És éljetez életet Krisztusban

Bev.: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – Hogyan részletezhető ennek az életnek mikéntje?

1. Gondolkodásom léssen Krisztus.

Értelmezd ezt a szöveget: „Amikor még gyermek voltam, úgy beszéltem, mint a gyermek, úgy gondolkodtam, mint a gyermek, úgy ítéltam, mint a gyermek. De mikor férfivá nőttem, elhagytam a gyermek szokásait” (1Kor. 13,11).

2. Tevékenységem léssen isteni.

Értelmezd ezt a szöveget: „Kérlek tehát én, aki fogoly vagyok az Úrban, hogy méltóan éljetez ahhoz a hivatáshoz, melynek részesei lettetek, igaz alázatosságban, szelídségben és türelemben. Viseljétek el egymást szeretettel” (Ef. 4,1-2).

Bef.: Állni fog reánk Szt. Pál szava: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljöveteletét” (2Tim. 4,7).

6. beszéd: A bűn rabszolgái

Bev.: Állítsuk szembe dekadens életünkkel – az Isten alkotta embertervet.

1. A föld urának teremtettünk.

Ez az isteni cél az ember hivatása.

a) Erről szól az ószövetségi Írás: „És megáldá őket az Isten, és mondá: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28/).

b) Ezt magasztalja az apostol: „Ha pedig fiai, akkor örökösei is; örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,17).

2. És a föld rabszolgáivá süllyedtünk.

Természetesen, akik hordoztuk az eredendő bűn terhes állapotát és akik áldozatai lettünk a szenvedélyes bűnöknek. Ez az emberi lesüllyedés és belső elkallódás. Persze ennek végső foka az elszakadás és elszakítás.

Bef.: Állapítsuk meg: conceptio optimi pessime. De úgy, hogy a remény csillaga itt is felcsillandó.

7. beszéd: Halál és élet

(Erkölcsei beszéd: Halál és élet értékelése)

Bev.: Állítsuk fel a nagy kérdést: mi a halál és mi az élet?

1. A halál a földi kapcsolatok egyszeri szakítása.

Mindent itthagytunk, amit képviseltünk, birtokoltunk és szereztünk.

2. Az élet az örök szálak végleges egybefonódása.

Személy az ember. Isten képe az ember. Itt végnélküli az ember.

Bef.: Ilyen értelemben győzelmese és diadalba csendítője az életnek az isteni Üdvözítő.

8. beszéd: A legszebb tanítás

(Erkölcsei beszéd: Életerőnk)

Bev.: Felvethető a kérdés, vajon mi az Úrnak reánk vonatkozó legszebben csengő ígéje?

1. Meghalunk a bűnnek.

Ez lényegében a szolgaságból való felemelkedés. Irányt adó szent szöveg: „Ezért úgy tekintsétek ti is magatokat, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Jézus Krisztusban, a mi Urunkban” (Róm. 6,11).

2. És örökké élünk Krisztusban.

Ez lényegében az istenfiúságnak értékére való reádöbbenés. Megindulása: „Vagy nem tudjátok, hogy mindnyájan, akik megkeresztelkedtünk Jézus Krisztusra, halálára keresztelkedtünk meg?” (Róm. 6,3). Megvalósulása: „Ha tehát meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy Krisztussal együtt élni is fogunk” (Róm. 6,8).

Bef.: Örüljünk annak, hogy ily szép tanítást csendít felénk az isteni Mester.

9. beszéd: Mindig Krisztussal

(Erkölcsei beszéd: Krisztusi élet)

Bev.: Mindig színezhethetjük: mindig Krisztust akarjuk.

1. A bűn elleni küzdelemben.

a) A harc akarása legyen életünk igazi vágya. „Katonasor az ember élete a földön, és napjai olyanok, mint a napszámos napjai” (Jób 7,1).

b) Mert ez a lelki diadal biztosítása. Per crucem ad lucem.

2. A keresztút áldozatos járásában.

A szenvedés akarása Mesterünk szavainak követése. „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem” (Lk 9,23).

3. A megdicsőülés örömeiben.

A diadal várása.

a) A Mester ígérete: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

b) Az ember vágyva vágyja: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végig-futottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövetelét” (2Tim. 4,7).

Bef.: Énekeljük el: mi Krisztust akarjuk!

10. beszéd: Krisztussal örök kapcsolatban élők

(Erkölcsei beszéd: Krisztus népe)

Bev.: Kik élnek valóban Krisztussal?

1. Akiket isteni természetűvé tett a Mester.

Ez a természetfeletti kegyelem vétele.

a) Ezek a fény emberei! „Ti vagytok a világ világossága!” (Mt 5,14).

b) Ezek az Isten fiai. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” /Jn 1,12/.

2. Akik isteni életet élnek földön és égben.

Ez az élet természetfeletti kibontása.

a) Alapja a megszentelő kegyelem.

b) Virágozása az isteni élet.

Bef.: Fejtegessük: az ember az Istenhez tartozik. Ezért útja krisztusi út. Ezért jutalma a krisztusi cél.

11. beszéd: Krisztus és az ember

(Dogmatikus beszéd: Minden értékünk Krisztus szerzeménye)

Bev.: Emberi értékeinket vizsgálva Krisztus felé fordul tekintetünk. Egyszerűen azért, mert megváltásunk kincse és istenivé nemesedésünk boldogsága Krisztus keresztáldozatában gyökeredzik. Valójában ez az igazság lép elénk: „Engem azonban Isten őrizzen attól, hogy mással dicsekedjem, mint Urunk Jézus Krisztus keresztjével, ki által a világ meg van feszítve számomra, s én a világ számára” (Gal. 4,14). – Milyen viszonyban áll tehát a mi életünk a mi Urunk Jézus Krisztussal?

1. Krisztus a megváltó Áldozat.

Kicsoda reánk vonatkoztatva a Mester?

a) Jézus Krisztus életünknek vágya. Ennek érkezését zengi a próféta: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Ta-

nácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6).

b) Jézus Krisztus életünk tanítója. Ezt mutatja a tanító Mester. „Előző könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig” (Ap.Csel. 1,1).

c) Jézus Krisztus életünkért felajánlott Áldozat. Erre céloz az apostol mondván: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16) Ezt jövendőli a próféta: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg... Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhok leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,5 és 7). – Ezt valósítja a Mester: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. Mi vagyunk a megváltott nemzedék.

Üdvözítőnk az Úr, és megváltottja a föld minden népe. – Honnét tudjuk?

a) Tőle kaptuk a megszentelődés kegyét. Az egyik Írás ezt mondja: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). A másik pedig ezt írja Jézus szaváról: „Én pedig, ha földmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32).

b) Erejével valósítja meg a megszentelt életét. Ezt erősíti Szt. Pál: „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10). – Ezt az életformát akarja belénk rögzíteni a Mester: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Teljesen igaz: minden természetfeletti adományunk Krisztus érdemeinek kivirágzása.

12. beszéd: A halálnak életet adó ereje

(Dogmatikus beszéd: Krisztus halálának értéke)

Bev.: Az Írás első lapjain hangzó ítélet: „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, mert por vagy és vissza kell térned a porba” (1Móz. 3,19). – De a megváltás tanának ugyancsak szent tétele: a megváltás eszköze is halál áldozat. Krisztus kereszthalála. – Mi következik ebből? Az a különlegesnek látszó tanítás: a halál halála az isteni Mester áldozati önfeláldozása.

1. Az áldozati Bárány vérének hullatta.

Jézus élete a Küldött élete. Messiásként jó. Isten küldi. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk. Őt rendelte a mindenség örökösévé, hiszen általa teremtette a világot is” (Zsid. 1,1-2).

a) Szabadítónak érkezik, de a lélek világában uralkodik. Azért mondja Ő maga: „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36).

b) Áldozati Bárány léssen, Magát adja fiaiéért. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Így a Mester vérhullatása – az isteni Szeretet csodálatos lélektisztítása.

2. Hogy a szeretett ember lelkének tisztulását hozza.

A Mester élete – megváltó élet.

a) Tanítása – megváltó tanítás. Isteni lesz az ige és isteni lesz a hallgatója. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). – Élete megváltó élet. Minden mozzanata, épp isteni személye folytán, megváltó esemény. Ezért legnagyobbként hirdetjük:

b) Élete megváltó élet.

c) Halála megváltó áldozat. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

Bef.: Mi tehát a kereszthalál lényege? Áldozatul adja Magát a Mester, hogy örök életet találjon az ember. „Azért mondtam ezeket nektek, hogy békességetek legyen bennem” (Jn 16,33) „Mikor pedig a romlandó test romlatlanságba öltözik, s a halandó halhatatlanságba, akkor válik valóra az Írás szava: „A győzelem elnyelte a halált, halál, hol a te győzelmed, halál, hol a te fullánkod?” (1Kor. 15,54-55).

13. beszéd: A keresztség szentsége

(Dogmatikus beszéd: A szent keresztség csodáhatása)

Bev.: Minden kegyelmünk Krisztustól, mert minden égi a megváltó Keresztről fakad. De ennek a csodaforrásnak emberi indítható módját is megadta nekünk a Mester. Szt. Pál így mondja: „Vagy nem tudjátok, hogy mindnyájan, akik megkeresztelkedtünk Jézus Krisztusra, halálára keresztelkedtünk meg?” (Róm. 6,3). Ezzel arra utal, hogy a keresztség az Isten adta szentség, amely a Krisztusban való újjászületést eredményezi. – Nézzük csak mélyebb tekintettel ezt a megállapítást.

1. A csorduló víz testet tisztít.

a) A víznek a hatása a tisztává mosás. Minden népnek életgyakorlata.

b) Jelképes értelemben a lélektisztaság biztosítása. (Hindu mosakodás a Gangeszben). Ez a szertartásos mosakodások szimbolikája. Ez Szt. János keresztségének jellege.

2. A csorduló vér lelket tisztít.

De az üdvtörténetben tisztító szerep jut a vérnek is.

a) Krisztus maga mondja. „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,20).

b) Az áldozatosan felajánlott élet.

c) A keresztség csordulása a vércsordulás erejével lélektisztító. Krisztusnak parancsolata: „Menjtek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19-20). – Az Egyház mindig gyakorolta. Mindenkit megkeresztelt. Ez a bűn eltörlésének eszköze.

Bef.: A Kereszt tisztulást hozó forrása a keresztségben lesz életet adó szent folyammá.

14. beszéd: Krisztus keresztségének csodahatása

(Dogmatikus beszéd: Mit szerez meg Krisztus Keresztje?)

Bev.: Az apostol így ír Krisztus Keresztjéről: „A kereszt hirdetése ugyan oktalanság azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Isten ereje” (1Kor. 1,18). Igen! Igen! Nekünk dicsőségünk az Úr Keresztje. – De kérdezhetjük: miért van ez így?

1. Lemossa az ember bűneit.

A bűnöktől való tisztulás a megbocsátáson alapszik. Itt azonban többről van szó. Alapjában ez több, mint tisztulás. Miért? Mert a bűn halál, és itt feltámadásról van szó. Az Írás szavai szerint: „A bűn zsoldja ugyanis a halál, Isten kegyelmi ajándéka azonban az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban” (Róm. 6,23).

a) A bűnben halottak vagyunk. „Ezért úgy tekintsétek ti is magatokat, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Jézus Krisztusban, a mi Urunkban” (Róm. 6,11).

b) A bűnbocsánat után bűn nélküliek vagyunk. Ez az eltemetés is úgy értelmezendő, hogy nincs múltunk, amely a jövő életünk terhét árnyékolná.

2. Istenivé teremti az ember lélektelevényét.

A krisztusi élet nem a régi megtisztult és feledett múlton épülő.

a) Isteni természetet nyer az ember. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Más tehát az ősi televény. Röviden ez az igazság: részesei vagyunk az isteni természetnek.

b) Isteni és végnélküli létszen minden igaz cselekedet. Isteni televénynek isteni lesz a gyümölcse. „Így minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt” (Mt 7,17). A Krisztussal való élet pedig – isteni életet fakaszt. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki énbennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

Bef.: És honnét mindez? A Kereszt áldása az emberi élet átalakításának szent eredője.

15. beszéd: Az Úr halála – a keresztény ember élete

(Dogmatikus beszéd: Az életet adó halál)

Bev.: Szt. Pál mondatával kezdem: „Ezért ti is úgy tekintsétek magatokat, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Jézus Krisztusban, a mi Urunkban” (Róm. 6,11). Mégpedig azért, hogy felhangoljon benneteket lélekben annak az igazságnak a befogadására, amelynek értelmében Krisztus halála a ti éltetek igazi gyökérzete.

1. Életét kínálja áldozatul a Mester.

A Messiás alakja már próféták rajzolta emberarc.

a) Az egész Ószövetség áldozati Barányrak rajzolja. „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhot leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7). Sőt a húsvéti bárány elköltése a fogságból való szabadulás jele. – Hát a bűn fogsága?...

b) Az egész Újszövetség áldozati Barányrak mutatja. Keresztelő Szt. János így mondja: „Nézzétek, az Isten Baránya! Ő veszi el a világ bűneit!” (Jn 1,29). Magának az apostolnak szava: „Minden főpap ugyanis az emberek közül való és az emberek képviselőjére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért” (Zsid. 5,1). Maga a Mester halála – lényegében a Barány feláldozása.

2. És az örök életet kínálja fiainak a Messiás.

A Mester életáldozata nem lehet részleges, szinte véletlen és kis értékű életvég. Istenember az Áldozat, isteni az egész áldozati élet. Jellege tehát egyetemes és örök jellegű.

a) Isten felé fordul az Áldozat. Isten küldöttje az Úr. Isteni küldetést vállaló a Mester. Ezért mondja a halál felé induló Mester: „Most dicsőült meg az Emberfia, és benne megdicsőült az Isten” (Jn 13,31).

b) Hogy Isten fiaivá legyenek a megváltott emberek. Emberért szenved szeretetből az Istenember. „Közel volt már húsvét ünnepe. Jézus tudta, hogy eljött az óra, amikor a világból vissza kell térnie az Atyához. Ekkor adta övének, akiket szeretett és a világban hagyott, szeretetének legnagyobb jelét” (Jn 13,1). – Embert fogad fiává az égi Atya. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). „Ha ugyanis akkor, amikor még ellenségei voltunk, Fia halála által kiegészztelődött velünk az Isten, mennyivel inkább szabadulunk meg most, hogy kibékültünk vele, annak élete által” (Róm. 5,10).

Bef.: Mi tehát a Mester halála? Önkéntes életáldozat, amelyből sarjad az emberek számára a végnélküli élet.

16. beszéd: A múlt diadalmas temetése

(Erkölcsei beszéd: Az ember újjáalakulása)

Bev.: Az emberi élet olyan sodródás és halmozás, amelyben nem az eltűnés, hanem a megmaradás a döntő. Jó és rossz egyaránt megmarad és felelősséget követel. – De Jézus érdemei miatt mit tesz a rosszal?

1. Minden temettetik, ami bűnös múlt.

Itt világosan érezzük, hogy emlékekben és felelősségben él a múlt.

a) Bűnös múlt a lélek hordaléka. – Amit tettünk, az nem tűnik el, hanem a lélek emléktárházában marad (élmények!). Sőt nemcsak emlék, hanem építő és tevékenységre indító erő (bűnös szokások).

b) Kristály palota a lélek átalakulása. Azt is tudjuk, hogy Krisztus bűnbocsánatot ad. „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20,23). – Milyen lesz az ilyen lélek? Az Írás ezt mondja: „Hints meg engem izsóppal, hogy tiszta legyek, moss meg engem, hogy a hónál fehérebb legyek” (Zsolt. 50,9). – Mária Magdolna az élő példája. A jobb lator is idekapcsolható. Izaiás szövege a tanított igazság: „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18).

2. Hogy minden feltámadjon, ami szent.

Ezt a tételt úgy kell értelmezni, hogy isteni szántó földnek kell az ember lelkét magyarázni.

a) Az Úr televénye a megszentelt lélek. Az alap a kegyelem. Az isteni természet.

b) Az Úr magvetése a lélekbehulló ige. A magvető az Úr, illetve az Úr Egyháza.

c) Az Úr aratása a lélekgabona termése. A termés a lélek erénygyümölcse. Az az érték, amelyet az örök csűrökbe gyűjt az égi Gazda.

Bef.: Így igaz léssen, hogy minden isteni erőfeszítés végérvényre törő és végérvényt hozó gyűjtés és boldogító fennmaradás léssen.

17. beszéd: A bűnök kiölése

(Dogmatikus beszéd: A bűnbocsánat)

Bev.: Ha Krisztus minden, akkor marad-e megváltói feladat az ember részére? Vajon sodródó és elragadott zsákmány-e az ember, vagy tevékeny szerepet találó munkatárs? – Hogyan kell ezt a kér-

dést értelmezni?

1. Krisztus Urunk megszerezte a lehetőséget.

a) Ő az elégtételt adó Megváltó. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokatból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

b) **Ő a kegyelmet szóró Megváltó.** Ezt tette: „Fölment a magasba, magával vitte a foglyokat, s osztott az embereknek ajándékokat” (Ef. 4,8). És ezért tette: „Újuljatok meg gondolkodástok szellemében” (Ef. 4,23). Mindez annyit jelent: a megváltás tárgyi megvalósítója a Mesterünk.

2. Az ember valósítsa meg a kiirtás feladatát.

Ha Krisztus a Megváltó, akkor az a kérdés marad: mit tegyen az ember? A felelet így szóljon:

a) Átveszi az isteni kegyelmet készséges lélekkel. Hallgat az isteni igére, megtöri lelkének gögjét és elzárándokol a Mesterhez.

b) Dolgozik odaadó lélekkel. Az isteni ajándékot megszentelő kegyelem életté teszi. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki énbennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). – Mindez annyit jelent, hogy a megváltás alanyi megvalósítója az ember.

Bef.: Teljesen így áll az igazság: Krisztus a megszerző, és ember a birtokbavevő.

18. beszéd: Urunk feltámadása – lélek feltámadása

(Erkölcsi beszéd: A Mester feltámadásának lélekhatása)

Bev.: Krisztus győzelme a feltámadás. De Krisztus feltámadása mily érték az ember életében? Az apostol szerint: „Hiszen tudjuk, hogy a halottaiból föltámadt Krisztus többé nem hal meg, a halál többé nem uralkodik rajta” /Róm. 6,9/ – Hogyan értelmezendő ez az isteni ajándék?

1. Az Egyház tanítása szerint az „elesett állapot népe” vagyunk.

a) Terhünk tehát Ádám terhe. Mindnyájunk büntetése: „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földre, amelyből vétettél, – mert por vagy és vissza kell térned a porba” (1Móz. 3,19). „Ezért, amint a bűn egy ember által lépett a világba, s a bűn miatt a halál, és így a halál minden emberre áterjedt, mert mindnyájan bűnbeestek...” (Róm. 5,12). – Terhünk egyéni bűnünk?...

b) Igen, terhünk egyéni bűnünk súlya. Ez már különösen sajátunk és felelősségünk terhe.

c) E kettőből támaszt fel a Megváltó áldozatos halála. Elveszi Ádám terhét. „De nem úgy áll a dolog a kegyelemajándékokkal, mint a bűnbeeséssel. Ha ugyanis a sok ember meghalt az egynek a bűnbeesése következtében, az Isten kegyelme és az egy embernek, Jézus Krisztusnak a kegyelmében nyert ajándék még sokkal bőségebben kiáradt a sokra” (Róm. 5,15). – Megbocsátja a személyes bűn elkövetését. „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20,23).

2. Feltámadás az örök élet világára.

De a feltámadás nem csupán életet jelent, hanem természetfeletti megújulást biztosít.

a) Isteni lesz az élettevékenységünk minden rezdülése. Ez új bontakozás az isteni életben.

b) Isteni lesz az örök életünk teljessége.

Bef.: Krisztus feltámadása tehát az isteni élet kifakadása, és az isteni élet végnélkülisége, az örök virágzás az Isten országában. Ez az igazi diadalmas élet.

19. beszéd: A Kereszt követése

(Erkölcsi beszéd: Az Úr követése)

Bev.: Azt mondja az Írás: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem” (Lk 9,23). – Kérdéssé tehető: miben követjük égi Mesterünket?

1. Úton a Golgota kövein.

Forgassuk csak az Evangélium lapjait. Milyen úton járt a Mester?

a) A Mester útja – köves út. Persze, jelképesen kell csak a Golgotára gondolni, mert egész élete köves út... „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét” (Mt 8,20).

b) Persze az ember útja is a szenvedés útja. Nézzünk másokat és nézzük magunkat...

2. Csúcson a Golgota Keresztjén.

És hová jutott a Mester és az ember élete?

a) Áldozat a Mester az emberért. Méltán mondja róla az Írás: „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg a száját; viszik mint a juhot leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7). „Ezért Jézus is, hogy tulajdon vérével szentelje meg a népet, a kapun kívül szenvedett” (Zsid. 13,12).

b) Áldozat legyen az ember önmagáért. De ebben az önmegszentelendő, az anyagiakról lemondó életáldozatban sokat adjon embertestvérünknek, és mindent égi Atyánknak.

Bef.: A keresztkövetése és hordozása annyi, mint az önkéntes szenvedés megváltó erejét értékelni.

20. beszéd: Az „új élet” útja

(Dogmatikus beszéd: Megtisztulás az ember alanyi célja)

Bev.: Mit tesz az ember, miután istenivé tette őt a Mester? Ember vágya a megtisztulás, Krisztus kegyelme az újjászületés. Kiengesztelődést kért az ember, és fiúvá fogadást adott az Isten. Mit tesz tehát az egész életen át az Isten fia?

1. A földön állandóan keresi az isteni ösvényt.

a) Az ember, a földi zarándok ezért állandóan keresi az isteni ösvényt.

b) Ezért vette és őrzi a szent kegyelmet. Ne felejtsd: „Ezt a kincset cserépedényben őrizzük, hogy az erő túlaradó nagyságát ne magunknak, hanem Istennek tulajdonítsuk” (2Kor. 4,7).

c) Egész életén át hordozni akarja az égi kegyet. „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál, igaz ugyan nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10). Hordozza és igaz ösvényen magával viszi.

2. Az égben megtalálja magát az Istent.

De az ember égbe törő vándormadár.

a) Ennek elérésére a természetfeletti kegyelem is eszköz.

b) Ennek tartalma az isteni ajándék. Ez végtelen valóság.

c) Őt találja meg életvégcélban az ember. Ez végnélküli jutalom.

Bef.: Örök birtokló és hordozó. De földi utat tervező, hogy ezen Istenhez térővé váljék az ember.

* *

Beszédláncok

I. beszédlánc címe: Urunk-e a halál?

Ennek a beszédláncnak az lehet a tartalma, hogy az apostoli szóra építkezve fejtegyük az élet végnélküliségének örömét. Szinte azt mondhatnám, csendítsük meg azt a boldogságot, amely az élet végnélküliségéből támad az ember lelkében. Gondolatunk legyen ez: a föld embere mindig retteg az élet végén jelentkező haláltól, az „élet embere” pedig boldogan köszönti az örök partok dicsőséges és isteni életét. Ez a beszédlánc tehát kérdezze: elpusztító hatalom-e a halál?

1. beszéd: Első felelet: látszólag igen

Bev.: Rajzoljuk meg a temető útját...

1. Mindenki végigjárja.

2. Mindenki pihenőjét találja.

Bef.: Csendítsük fel a temetőkapu feliratának „feltámadunk” című reményét, s így ködös tekintettel tekintsünk – az örök partok felé.

2. beszéd: Második felelet: valójában nem!

Bev.: Térjünk ki arra a gondolatra, hogy nem mindent visz magával a halál. Értékeink és lelki neességünk itt marad a szeretet világában.

1. Anyagi kincsektől megfoszt.

2. De a szellemi kincsek túlélnek.

Bef.: Örüljünk annak, hogy lelki kincseink kísérőinkké szegődnek.

3. beszéd: A halál szekérének utasai vagyunk

Bev.: Rajzoljuk meg azt a képet, amely a „halál szekere” címen közismert.

1. Minden ember ennek utasa.**2. De minden lélekkincs ennek szent terhe.**

Bef.: Utaljunk reá: jól rakjuk meg tárgyi teherrel ezt a szekeret!

4. beszéd: Az örök élet kapujánál kopogatók vagyunk

Bev.: Az ítéletet mondó Bíró képe rajzolando.

1. Érték szempontjából leméretünk.**2. Élet szempontjából tovább élünk.**

Bef.: Vita homini est indefinite.

5. beszéd: Így tehát életszolga a halál

Bev.: Úgy állítandó be a halál, mint az Isten szolgája.

1. Bennünket az örök életbe vezet.**2. És egész életünkben – az örök élet szeretetére figyelmeztet.**

Bef.: Megrajzolando az az arc, amelynek vonása mellett igaz ez a tétel: mors amicus.

*

II. beszédlánc címe: A Krisztusban megkeresztelt ember

A beszédlánc tartalma az a gondolat lehet: a keresztség Krisztus nevében megtisztít, és a megtisztult életet a Krisztus kegyelme újjászületvén megigazulttá teremtí. – Boldog lehet tehát az az ember, hogy Krisztus szentségének erejével a kereszthalál érdeme folytán – istenivé születik az ember.

1. beszéd: Mindeneket ehhez a forráshoz hív a Mester

Bev.: Meghirdetendő, hogy mindenkiért jött a Mester. „Talán csak a zsidóké az Isten, s nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is. Hiszen ugyanaz az Isten teszi megigazulttá a hívő körülmetéltet és hite által a körülmetéletlent” (Róm. 3,29-30).

1. Szeretete mindenkit hív.

„Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32).

2. A keresztség mindenkit Hozzá fűz.

„Aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözüli” (Mk 16,16).

Bef.: Az evangéliumi Mester parancsa közlendő: „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében, és tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek. Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,19-20).

2. beszéd: Mindenki Krisztus halálában támad fel

Bev.: Idézzük a mai Szentlecke szavait: „Hiszen tudjuk, hogy a régi ember bennünk azért feszített keresztre vele együtt, hogy a bűnös test elpusztuljon és ne szolgáljunk többé a bűnnek (Róm. 6,6).

1. Krisztus meghalt és feltámadt.**2. Ember meghal és feltámad.**

„A kereszt által ugyanis vele együtt a halálba temetkezünk, hogy amint Krisztus az Atya dicsősége által föltámadt halottaiból, úgy mi is új életet éljünk” (Róm. 6,4).

Bef.: Összefoglalásunk legyen mondván: Krisztus az örök életnek az alapja.

3. beszéd: Krisztus az örök kapuk feltárója

Bev.: Érintsük ezt a tantételt: a megváltásig zárt legyen a mennyek kapuja.

1. Bocsánatát hozta a bűnöknek.

2. Kapukat tárt a bűnösöknek.

Bef.: Üdvözlégy Hazasegítők!

4. beszéd: Már a földön isteni lehet az életünk

Bev.: Ismertessük az isteni élet jegyeit.

1. Természetfölötti a látószögünk.

2. Isteni az életmódunk.

Bef.: Rajzoljuk meg a megkeresztelt fehér ruhások életét.

5. beszéd: Föltámasztja a lelkiek igényét

Bev.: Színezzük az emberi lélek igényeit és fejtegetjük ennek fenségét.

1. A lelkiek az igényünk.

2. A szellemiek birtoklása minden vágyunk.

Bef.: Örüljünk, hogy mindent veszünk.

*

III. beszédlánc címe: A megfeszített régi ember

Ennek a beszédláncnak tárgyi tartalma legyen: ítéltesék halálra a régi ember, és támadjon életre az új teremtmény.

1. beszéd: A bűnös ember

Bev.: Legyen a bűnös életvonalának rajza. Lefelé!

1. Igénye a föld.

2. Öröme az élvezet.

Bef.: Homo carnalis.

2. beszéd: A bűnös ember halála

Bev.: Kövessük Krisztus szavát: a bűnös embernek meg kell halnia, és így az isteni embernek feltámadnia.

1. A megtérés a bűnös halála.

2. Az isteni kegyelem az új ember születése.

Bef.: Jelezzük, hogy ezt a halált akarja minden bűnösnek a Mester.

3. beszéd: Az isteni ember megszületése

Bev.: Lévi, Magdolna, Zakeus... megtérést részletezzük.

1. Az isteni kegyelem vétele a születés perce.

2. A kegyelemmel való élés az átnemesedés ideje.

Bef.: Utaljunk reá: a mi újjászületésünk szent pillanatára!

4. beszéd: Az isteni ember élete

Bev.: Mutassunk reá arra a példabeszédre: amilyen a fa, olyan a gyümölcse.

1. Isteni a szőlőtőke.

2. Édes gyümölcsű a venyigéje.

Bef.: Igazoljuk Szt. János szövegét: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

5. beszéd: Az isteni ember felmagasztosulása

Bev.: Toljuk félre a végesség korlátait és állítsuk az embert a végnélküli horizont elé.

1. Már a földön isteni az új teremtmény.**2. Isten országában pedig Istent bíró az „új házanép”.**

Bef.: Diadal csendüljön lelkünkben mondván: Az élet boldogjai vagyunk mindörökké – „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

* * *

(Dr. Marczell Mihály)

FÜGGELÉK Pünkösöd utáni I-VIII. VASÁRNAPOKHOZ**Előszó**

Ebben a **függelékben** a Pünkösöd utáni **I-VIII. vasárnapokra** egybefogható **tétel/pontokat** adunk, amelyek **sorozatokat és azok láncolatát** kínálják **két csoportban**. Az egyik a kinyilatkoztatás, a másik pedig a szent hagyomány alapján, de mindkettő egységes összefoglalásban a **Szentlélek működését értelmezi**.

* * *

Első csoport: A kinyilatkoztatás lehetősége

Jelszó: „De kérdem: vajon nem hallották? Hiszen „Végig a földön szárnyal a szavuk, világ végéig elhat szózatuk” (Róm. 10,18).

I. sorozat: Hangzó irányítás**1. beszéd: Az Isten hatalma****1. Birtokban tartja a teremtett világot.****2. Személyes kapcsolatban tartja az embert.****2. beszéd: Az ember értelmi felismerése****1. Értelmezi a világot.****2. Hallgatja a Teremtőt.****3. beszéd: Az „isteni szó” jelei****1. A „van”, az „igaz”, a „jó”, a „szép”.**

Ezek tárgyiak.

2. Az ember felfogóképessége.

Ezek személyiek.

4. beszéd: Az „isteni szó” csengése**1. Tettek valóságában.****2. Személyi sugallatok zengésében.****5. beszéd: Az „isteni szó” ismertető jelei****1. Egybecseng az élet törvényeivel.****2. Magasabb fekvésű az élet skálázatában.**

6. beszéd: Az „isteni szó” égi tartalma

Bev.: Több, mint a földi szó.

1. Fényt vet.
2. Életet lehel.

Bef.: Egek felé lendít az égi erő.

7. beszéd: Az „isteni szó” nyomán bontakozó élet

1. Legnagyobb érték az élet.
2. Legnagyobb erő is az élet.

8. beszéd: Az „isteni szó” diadala

1. Diadalmas a földön.
2. Mert ereje az égbolt.

*

II. sorozat: Szólt-e az Isten?**1. beszéd: Természet szava**

1. Természetünk.
2. Igényeink.

2. beszéd: Lelkiismeret szava

1. Pogánynak is szól a lelkiismeret.
2. De kereszténynek is szól a lélek.

3. beszéd: Próféták szavai is

1. Isten követői.
2. Isten harsonázói.

4. beszéd: Krisztus szava

1. Küldött.
2. Közlést adó.

5. beszéd: Egyház szava

1. Krisztus helyett.
2. Élő tanító.

6. beszéd: Igazak-e ezek?

1. Isten szava igaz.
2. Isten közlése valóság.

7. beszéd: Elmélet és élet

1. Emberi produktum.
2. Isteni valóság.

8. beszéd: Emberek életét szorgalmazza az Úr

Bev.: A legkiválóbb lény.

1. Ember.
2. Emberiség.

Bef.: Minden emberfia.

*

III. sorozat: Az Írások szava

1. beszéd: A „választott nép” írásai
 1. Isten szavai.
 2. Ember magyarázatai.
2. beszéd: Az Újszövetség írásai
 1. Krisztus tanítása.
 2. Apostolok, evangélisták magyarázatai.
3. beszéd: Az Írások belső értéke
 1. Az üdv történetének külső kezelése.
 2. Az ember üdvének belső feltétele.
4. beszéd: Az Írások külső érvei
 1. Történelem tudomány a tanújuk.
 2. Hivatalos egyházi erő a védőjük.
5. beszéd: Az Írások a Szentlélek sugallatai
 1. Isten vezette az írókat.
 2. Isten óvta az igaz szót.
6. beszéd: A feltámadt Írások
 1. A másolatokat a zsinagógák, egyházak védték.
 2. Szövegét erősen védik.
7. beszéd: Az Isten gondviselő keze
 1. Isten adta.
 2. Isten védte.
8. beszéd: Az emberiség lelkébe írt isteni iratok
 1. Papíron – a részletes közlés.
 2. Lélekben – az alapvetés.

*

IV. sorozat: Az Írások magyarázata

1. beszéd: Az Írás életet boldogító
 1. Földi boldogságot kínál.
 2. Örök boldogságot készít.
2. beszéd: Tárgyi valóságot közöl az Isten
 1. Emberélet útját.
 2. Egyes emberek életfeladatát.
3. beszéd: Értse szavát az ember
 1. Olvasva tanulja.
 2. Magyarázattal értse.
4. beszéd: Hivatalos magyarázó az Isten küldötte Egyház
 1. Isten a sugalmazó.
 2. Isten az Egyházat őrző.

5. beszéd: Az Egyház küldötte Követ

1. Ez – a hivatalos Egyház.
2. Ez – a „probatur actor”.

6. beszéd: Az ember csak elfogadó

1. Hallom és hallgatom.
2. Elfogadva – életem alapjává teszem.

7. beszéd: Az Írás az Istent megszólaltató

1. Isten szólt személyesen.
2. Isten szólt sugallatban.

8. beszéd: Az Írás az egyes ember életét is irányító

1. Istentől jön emberhez.
2. Hogy embert vigyen Istenhez.

*

V. sorozat: Betű és lélek

1. beszéd: A lelket lehelő próféták

Bev.: Isten hívottai.

1. Lelküket indítja az Úr.
2. Szavuknak ereje a Lélek.

Bef.: Isten közvetítői.

2. beszéd: A betűt magyarázó farizeusok

Bev.: Szűnemzedék?...

1. Írástudók és farizeusok.
2. Vagy Írást élő istengyermekek?

Bef.: Elők...

3. beszéd: A lelket követelő Mester

Bev.: Mit akar a törvény?

1. Nem bontom a törvényt.
2. De lelkét követem a törvénynek.

Bef.: Mit szolgál a törvény?...

4. beszéd: A Szentlélek szavát igénylő ember

Bev.: Ég felé forduló amfora (vagy mikrofon) az ember.

1. Istent igényli.
2. Szavát áhítozza.

Bef.: Égi kegyet csordít az Isten.

5. beszéd: A Isten Lelkéből élő ember

1. Latera accidata.
2. Spiritum vivificans.

6. beszéd: Élő tanító az Egyház

1. Vette az Úr igéjét.

2. Továbbítja Isten kinyilatkoztatását.

7. beszéd: Életet rögzített az Írás

1. Életet mutat.
2. Életerőt közöl.

8. beszéd: Örök boldogságot biztosít az életté tett Írás

Bev.: Élet könyve.

1. Isten felé fordít.
 2. És Istenhez segít.
- Bef.: Élet vezére.

*

VI. sorozat: Az Írást szeretők élete

1. beszéd: A szent szövegek – jelmondatok

Bev.: Egekből szólanak.

1. Isten szavait közlők.
 2. Ember életét irányítók.
- Bef.: Egekbe visznek.

2. beszéd: A szent szövegek beszédes irányítók

Bev.: Honnét jönnek?...

1. Messziról – csengenek.
 2. Lélekben – rezdüljenek.
- Bef.: Hol szólnak?...

3. beszéd: A szent szövegek értelmet világítanak

Bev.: A Teremtő szavai.

1. Magyarázzák az életet.
 2. Szolgálják a tökéletes életet.
- Bef.: Az élet szentelése.

4. beszéd: A szent szövegek akaratot indítanak

Bev.: Jót akar az ember.

1. Mozgatják az ember vágyait.
 2. Kiteljesítik az öröm igényeit.
- Bef.: Jót birtokol az ember.

5. beszéd: A szent szövegek Isten szavait csendítik

1. Isten az élet ismerője.
2. Isten az élet közlője.

6. beszéd: A szent szövegek életet lehelnek...

1. Fényt adnak nekünk.
2. Életet ígérnek nekünk.

- 7. beszéd: A szent szövegek örök életet táplálnak**
8. beszéd: A szent szövegek embere magát írja az élet könyvébe

*

Második csoport: A szent hagyomány

I. sorozat: Isten és Egyháza tana

1. beszéd: Mi volt Krisztus kinyilatkoztatása?

- 1. Életet tanított.**
- 2. Életáldozatot hozott.**

2. beszéd: Milyen módon gondoskodott a kinyilatkoztatás továbbításáról?

- 1. Tanító Egyházat alapított.**
- 2. Sugalmazott iratokat íratott.**

3. beszéd: Mit értünk szent hagyománynak?

- 1. Az Isten adta kinyilatkoztatás egyetemét.**
- 2. Az Egyház közölte „élő tanítás” egységét.**

4. beszéd: Mi tehát a hit forrása?

Bev.: Honnét tudjuk, mit kell hinni?

- 1. Az Isten adta kinyilatkoztatás „élő tanítása”.**
- 2. Amelyeket tanított és írásba foglalt az Isten tanító népe.**

Bef.: Az Egyház a lemérő.

5. beszéd: A szent hagyomány „hibás” lemérése

Bev.: Mi volna a hiba?

- 1. Hogyha azt hinnők, hogy az öregek emlékezési anyaga.**
- 2. Hogyha azt hinnők, hogy régi emlékezések együttese.**

Bef.: Élet a hagyomány-folyam.

6. beszéd: Kicsoda tehát a hagyomány élő őrzője?

- 1. Krisztus Egyháza.**
- 2. Az Úr misztikus teste.**

7. beszéd: Hogyan teljesíti Mesterünk parancsát az Egyház?

1. Gondos őrzéssel.

- a)* Védelem – tévelyekkel szemben.
- b)* Kifejtve – bizonytalanságokkal szemben.

2. Állandó tanítással.

- a)* Credo! – hívektől várja.
- b)* Igehirdetés! – híveknek adja.

8. beszéd: És a hívek lelkét hogyan érinti a „szent hagyomány”?

Bev.: A hagyományban szól Krisztus.

1. Lelkük birtokállományává teszik.

2. Életet fejlesztő erővé alakítják.

Bef.: A hagyományokból életet fakaszt Krisztus és az ember.

*

II. sorozat: A Szentlélek működése az Egyházban

1. beszéd: Kicsoda az Egyház?

1. Élő hívek egysége.
2. Krisztus misztikus teste.

2. beszéd: „Vegyétek a Szentlelket”

(/Jn 20,22)

1. Apostolok kincse.
2. Apostolok átadott életkincse (misszió kapcsolata).

3. beszéd: A tanítás hivatása

Bev.: Ebben segít a Szentlélek.

1. Csak Krisztusit!
2. Csak „értelmezettet”.

Bef.: Így tudják helyesen a hivatottak teljesíteni.

4. beszéd: Áldozatbemutatás szolgája

Bev.: Emberek áldozata?

1. „Ezt cselekedjétek...” (Lk 22,19).
2. Ezt cselekszi...

Bef.: Az igazi és egyetlen áldozat.

5. beszéd: Isten kegyelmének közvetítője

1. Szentségek az élet kegyelmi csatornáik.
2. Egyház szolgálja a kegyelem ömlesztőit.

6. beszéd: A „jó Pásztor” helyettese

1. Éltes.
2. Őriz.
3. Hazavezet.

7. beszéd: Az örök kapu feltárója

1. Örök kapuk várnak.
2. Egyház keze a kapukat tárja.
(Betegek szentsége... Temető... Élő lelkek...).

8. beszéd: Az Istenhez érő lelkek őrangyala

1. Földön kegyelemmel gazdagít.
2. Bírónknál gyermekeinek vár.

*

III. sorozat: A Szentlélek működése az egyes emberekben

1. beszéd: A Szentlélek ajándékai

1. Lelket indító fuvallat.
2. Lelket gazdagító forrás.

2. beszéd: A bölcsesség Lelke

1. Minden erény királynője.
2. Mert a helyes arány érvényesítője.

3. beszéd: Az értelem Lelke

1. A helyes mérce megtalálása és megtartása.
2. Az isteniek állandó előtérbe helyezése.

4. beszéd: A tudás Lelke

1. A hit alapjait ismerjük.
2. Az élet alapjait lerakjuk.

5. beszéd: A tanács Lelke

1. A közvetlen döntés megvilágítása.
2. A helyes döntés megvalósítása.

6. beszéd: A kegyesség Lelke

Bev.: Lehet tisztelnünk a Teremtőt.

1. Atyánként szeressük a Teremtőt.

2. Fiúként közeledjünk az Úrhoz.

Bef.: Kell szeretni az Atyát! Jelszó: Filius ad Patrem!

7. beszéd: Az erősség Lelke

1. Leértékeljük az életút veszélyeit.
2. Törhetetlenek maradjunk az igaz úton.

8. beszéd: Az Úr félelmének Lelke

1. Remegve óvakodjunk – az Úr megbántásától.
2. Gondos óvakodással óvakodjunk a földi örömök túlzott élvezetétől.

* * *